

DOLNY ŚLĄSK ZAPRASZA W SUDETY

- 1/1. Wiadomości o Dolnym Śląsku
- 1/2. Ogólne wiadomości o Sudetach

2. Stolica regionu – Wrocław
 - 2/1. Europejska Stolica Kultury 2016r
 - 2/2. Ratusz
 - 2/3. Hala Stulecia
 - 2/4. Iglica
 - 2/5. Archikatedra
 - 2/6. Panorama Raławicka
 - 2/7. Muzeum Poczty i Telekomunikacji

3. Sudety
 - 3.1. Szlaki turystyczne
 - 3.2. Główny szlak turystyczny

4. Świeradów Zdrój

5. Szklarska Poręba
 - 5/1. Wodospad Szklarki
 - 5/2. Schronisko Kochanówka
 - 5/3. Wodospad Kamieńczyk

6. Karpacz
 - 6/1. Wang Dom Śląski
 - 6/2. Śnieżka Strzecha Akademicka
 - 6/3. Na szlaku turystycznym Śnieżka - Wang

7. Kłodzko
 - 7.1. Masyw Śnieżnika.
 - 7.2. Schronisko Na Śnieżniku

8. Międzygórze
9. Wambierzyce

10. Parki Narodowe
 - 10.1. Karkonoski Park Narodowy
 - 10.2. Park Narodowy Gór Stołowych

11. Jelenia Góra
12. Krzeszów
13. Bolków
14. Kościoły Pokoju
15. Polanica Zdrój
16. Kudowa Zdrój
17. Duszniki Zdrój
 - Zieleniec
18. Fauna Sudetów
19. Flora Sudetów
20. Filatelistyka na Dolnym Śląsku
21. Sport

Dolny Śląsk

Województwo dolnośląskie charakteryzuje się bardzo urozmaiconą rzeźbą terenu i niezwykłą różnorodnością krajobrazów. Dzieli się na dwie główne strefy nizinną oraz górską. leży w południowo-zachodniej części Polski. Graniczy z województwami : lubuskim, wielkopolskim, opolskim oraz Niemcami i Czechami. Zajmuje powierzchnię 19 948 km² (6,4% terytorium Polski). Dzieli się na 26 powiatów, 169 gmin, 89 miast. Prawie cały obszar województwa leży w dorzeczu Odry, Niewielkie skrawki Sudetów należą do dorzecza Łaby.

Należy do najważniejszych regionów turystyczno - wypoczynkowych Polski. Największym skupiskiem obiektów zabytkowych jest Wrocław. Jest siódmym województwem pod względem powierzchni .

Ludność według województw - stan na dzień 31.12.2014 r. - 2 908 457 mieszkańców co daje 5 miejsce w Polsce

Według tradycji fragment Dolnego Śląska (południowa część księstwa nyskiego) znajduje się w Czechach. Teren ten pozostał po wojnach śląskich w granicach Korony Czeskiej, będącej częścią Monarchii Habsburgów. Kraina ta związana jest ze słowiańskim plemieniem Ślęzan, początkowo zgrupowanym w okolicach góry Ślęży (koło Wrocławia), od których (prawdopodobnie) wywodzi się nazwa Śląsk

Na Dolnym Śląsku są 2 parki narodowe i 3 obiekty wpisane na Światową Listę Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Najważniejsze przedsiębiorstwa to KGHM Polska Miedź SA w Lubinie, Elektrownia Turów w Bogatyni

WROCLAW stolica Regionu

Czwarte pod względem liczby ludności miasto w Polsce- 634 487 mieszkańców, piąte pod względem powierzchni- 293 km².

Dawna stolica księstwa wrocławskiego, siedziba władz pruskiej prowincji Śląsk i rejencji wrocławskiej.

Od 28 czerwca 1946 stolica województwa wrocławskiego. Od 1 stycznia 1999 stolica województwa dolnośląskiego.

Wrocław znalazł się wśród 230 miast świata w rankingu firmy doradczej Mercer „Najlepsze miasta do życia” w roku 2015 oraz jako jedyne polskie miasto został w tym rankingu ujęty jako miasto wyrastające na centrum biznesowe.

Wrocław jako jedyne polskie miasto znalazł się w pierwszej dziesiątce miejsc wartych odwiedzenia w rankingu brytyjskiego dziennika The Guardian

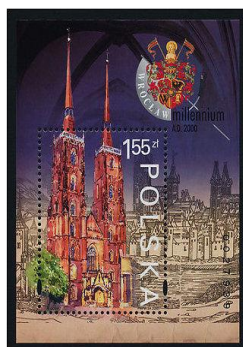
Cp nr 1506 /2009

Obiekty z Listy Światowego Dziedzictwa

UNESCO w Polsce

zn. Hala Stulecia,

il. Hala Stulecia i Iglica

zn. 3687/2000r. **1000-**

lecie Wrocławia

Fragment Katedry na

tle najstarszego

zachowanego szkicu

pochodzącego z [Liber](#)

[cronicarum Hartmanni](#)

[Schedla](#).

zn 409/ 1946r.

Zabytki architektury

Księżę Henryk IV Probus

wg rzeźby na płycie

grobowca w kościele św.

Krzyża we Wrocławiu,

obecnie w Muzeum

Historycznym we

Wrocławiu

zn. 1856/1970

Turystyka na

piastowskim szlaku

Ratusz.

Przyw.– herb miasta

EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

21 czerwca 2011 roku tytuł Europejskiej Stolicy Kultury na rok 2016 został przyznany miastom: Wrocław w Polsce i San Sebastian w Hiszpanii.

Europejska Stolica Kultury – europejskie miasto wybrane przez Unię Europejską, które w ciągu jednego roku może zaprezentować życie kulturalne miasta, całego regionu i państwa

Idea, by użyć kultury do głębszego zintegrowania Europejczyków, zrodziła się 13 czerwca 1985 podczas spotkania Rady Unii Europejskiej. Przedstawiła ją grecka minister kultury Melina Mercouri.

Inicjatywa **Europejskich Miast Kultury** szybko się przyjęła w Europie. Pierwszym Europejskim Miastem Kultury były greckie Ateny. Podobna inicjatywa pojawiła się też w Ameryce.

W 1999 jej nazwę zmieniono na **Europejskie Stolice Kultury**, wprowadzono też zmiany procedury wyboru miast-organizatorów, które obowiązują od 2005. Co roku typowane są dwa państwa z Unii Europejskiej, z których chętne miasta na 9 lat wcześniej składają swoje kandydatury. Spośród zgłoszonych miast Unia Europejska wybiera po jednym z obu państw.

Miasta kandydackie muszą spełnić szereg warunków przewidzianych w aktach prawa unijnego – m.in. promowanie własnej kultury poprzez instytucję Ambasadora Kultury, czyli twórcy silnie związanego z miastem, współpracę międzynarodową, akcentowanie wartości europejskich oraz prowadzenie działań kulturalnych promujących miasto i region. Nie bez znaczenia są też metody propagowania informacji o kandydacie: coraz większą wagę przykładają się tu do technologii informatycznych. 2000: Reykjavik (Islandia), Bergen (Norwegia), Helsinki (Finlandia), Bruksela (Belgia), Praga (Czechy), Kraków (Polska), Santiago de Compostela (Hiszpania), Awinion (Francja), Bolonia (Włochy).

Ponownie któreś z miast polskich będzie mogło się ubiegać o ten tytuł dopiero w roku 2029.

STARY RATUSZ – późnogotycki budynek na wrocławskim Rynku, jeden z najlepiej zachowanych historycznych ratuszy w Polsce, zarazem jeden z głównych zabytków architektonicznych Wrocławia. Współcześnie Ratusz mieści oddział wrocławskiego Muzeum Miejskiego -Muzeum Sztuki Mieszkańskiej, stanowiąc niejako jego główny eksponat W północno -zachodnim narożu powstała w kilku etapach wieża o łącznej wysokości 66,0 m W wieży znajduje się najstarszy w Polsce dzwon zegarowy z 1368. Napis na dzwonie głosi:

„Roku Pańskiego 1368. Spójrz, ja dzwon rzadko dzwonię
na próżno. W noc i za dnia ogłaszam czas i godzinę „

W podziemiach Ratusza znajdowała się od 1332, a na pewno od 1387 pijalnia piwa, zwana Piwnicą Świdnicką, która działa do dziś.

HALA STULECIA-hala widowiskowo-sportowa, w dzielnicy Śródmieście, w parku Szczytnickim. Wzniesiona w latach 1911-1913

Wpisana do rejestru zabytków w 1962 oraz ponownie w 1977, wraz z zespołem architektonicznym obejmującym m.in. Pawilon Czterech Kopuł, Pergolę i Iglicę

W 2006 r. Hala została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO pod swoją pierwotną nazwą, jako Hala Stulecia (Centennial Hall in Wrocław). Jest to nazwa znana powszechnie i stosowana przez badaczy architektury od chwili wzniesienia tej monumentalnej budowli do czasów obecnych.

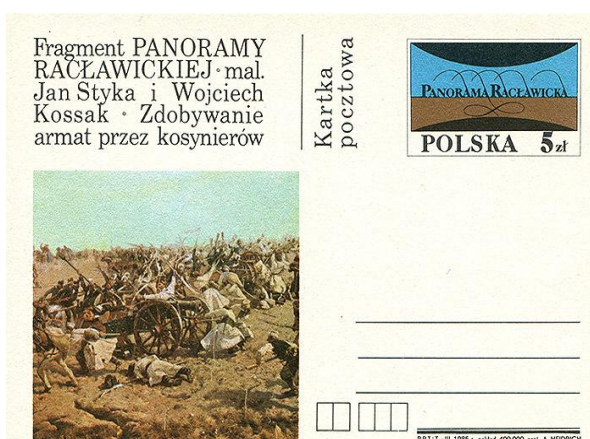
Obecnie Hala i jej okolice są bardzo licznie odwiedzane przez wrocławian i turystów nie tylko ze względu na samą Halę, ale także na bliskość Pergoli z Fontanną Multimedialną, Ogrodem Japońskim oraz ZOO

Jest to budowla przełomowa w historii architektury wykorzystującej żelazobeton. Wzniesiona na terenach Wystawy Stulecia jako budowla wielofunkcyjna służąca rekreacji. Zbudowana na planie koła z czterema absydami, Hala mieści ogromną cylindryczną widownię na około 6000 osób. Wznosząca się na wysokość 23 metrów kopuła zwieńczona jest latarnią ze stali i szkła. Hala Stulecia jest rozwiązaniem pionierskim pod względem architektonicznym i inżynierskim, dokumentującym przenikanie się różnych wpływów we wczesnych latach XX wieku i stanowiącym zasadniczy punkt odniesienia dla dalszego rozwoju budownictwa w dziedzinie dużych konstrukcji zbrojonych.

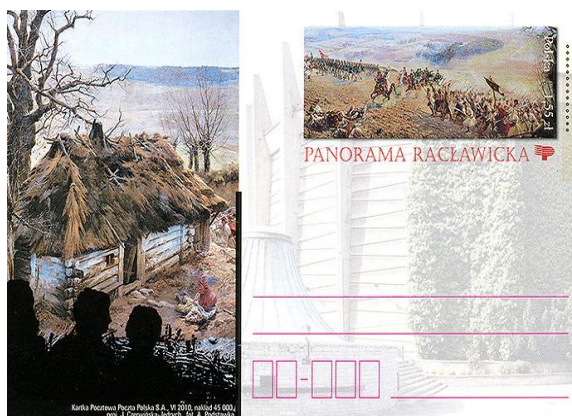
IGLICA – stalowa iglica, w pobliżu Hali Stulecia, wzniesiona w 1948 z okazji Wystawy Ziem Odzyskanych (WZO); konstrukcja mierzy 96 metrów (pierwotnie 106 metrów).

Wrocławska Iglica, obok Hali Stulecia i wrocławskiego ratusza, jest obecnie jednym z najbardziej charakterystycznych obiektów architektonicznych miasta; jej żebrowana konstrukcja w mniej lub bardziej stylizowanej formie występuje w znakach firmowych licznych wrocławskich organizacji, a nazwa Iglica pojawia się w niemiłej licznych nazwach wrocławskich firm.

PANORAMA RAĆLAWICKA – obraz *Bitwa pod Raćlawicami* namalowany w latach 1893–1894 przez zespół malarzy pod kierunkiem Jana Styki i Wojciecha Kossaka. Obraz olejny przedstawia bitwę pod Raćlawicami (1794), jeden z epizodów insurekcji kościuszkowskiej, zwycięstwo wojsk polskich pod dowództwem gen. Tadeusza Kościuszki nad wojskami rosyjskimi pod dowództwem gen. Aleksandra Tormasowa. Malowidło o rozmiarach 15x120 m. Po II wojnie światowej, dzięki staraniom władz polskich, udało się odzyskać od Związku Radzieckiego.

Cp nr 900/1985r. **Odslonięcie „Panoramy Raćlawickiej”**
il: zdobywanie armat przez kosynierów il: zdobywanie armat przez kosynierów

Cp 1543/2010r. **Panorama Raćlawicka**

zn.: fragment obrazu *Panorama Raćlawicka* il: fragment obrazu *Panorama Raćlawicka* i kontury postaci obraz, tło kartki stanowi fotografia przedstawiająca budynek Oddziału Muzeum Narodowego *Panorama Raćlawicka* we Wrocławiu.

zn. 2819/1985r. **Panorama Raćlawicka**

na zn. - centralny obraz malowidła z postacią Tadeusza Kościuszki *Panorama Raćlawicka*

MUZEUM POCZTY I TELEKOMUNIKACJI we Wrocławiu
ul. Krasieńskiego 1, 50-954 Wrocław

Budynek muzeum, wzniesiony w latach 1961–1985 został wpisany do rejestru zabytków w 1991r. Otwarcie ekspozycji Panoramy Raclawickiej nastąpiło dopiero 14 czerwca 1985 roku.

Historia. W latach 1894–1944 Panorama była wystawiana we Lwowie w specjalnie dla niej zbudowanej rotundzie na terenie Parku Stryjskiego z okazji odbywającej się tam Powszechnej Wystawy Krajowej i jednocześnie z okazji stulecia bitwy 5 czerwca 1894 roku. W roku 1896 Panorama Raclawicka została przewieziona i wystawiona w Budapeszcie, gdzie cieszyła się ogromnym powodzeniem. Udostępniona była publiczności przez rok; obejrzało ją ok. 800 000 Węgrów.

ARCHIKATEDRA ŚW. JANA CHRZCICIELA we Wrocławiu – rzymskokatolicki gotycki kościół parafialny a także katedralny biskupów wrocławskich zlokalizowany na wrocławskim Ostrowie Tumskim.

Rok 1945, podczas oblężenia przez Armię Czerwoną twierdzy Wrocław uległo zniszczeniu aż 70% katedry. Zrujnowane zostały hełmy, dachy, sklepienia głównej nawy, spłonęły organy i część malowideł. Zniszczeniu uległy również stalle i ołtarz główny. Część zachowanego wyposażenia wywieziono. Wstępna odbudowa pod kierownictwem architekta Marcina Bukowskiego trwała do 1951 kiedy 29 lipca prymas Polski Stefan Wyszyński dokonał ponownego poświęcenia archikatedry.

Przez wszystkie te lata obie wieże katedry straszyły płaskimi, pozbawionymi hełmów dachami, częściowo porośniętymi darnią. Dopiero w 1985 roku kardynał Henryk Gulbinowicz zgodził się zaakceptować projekt nowych hełmów, zaproponowany przez architekta prof. Edmunda Małachowicza. Projekt ten uzyskał formalną akceptację służb miejskich trzy lata później i dopiero wówczas proboszcz katedry, ksiądz infulat Adam Drwięga mógł zlecić ich wykonanie.

14 sierpnia 1991 ustawiono oba siedemnastotonowe hełmy na wieżach katedry. Każdy z nich ma 37 m i od tej pory obie wieże mają po ok. 97 m wys. W wieżę północno-zachodniej wbudowano windę umożliwiającą wjazd na galerijkę widokową wokół hełmu.

Historia Obecna gotycka budowla poprzedzona została przez trzy wcześniejsze. Pierwsza, wzorowana na architekturze czeskiej, pochodziła prawdopodobnie z lat 983-988.

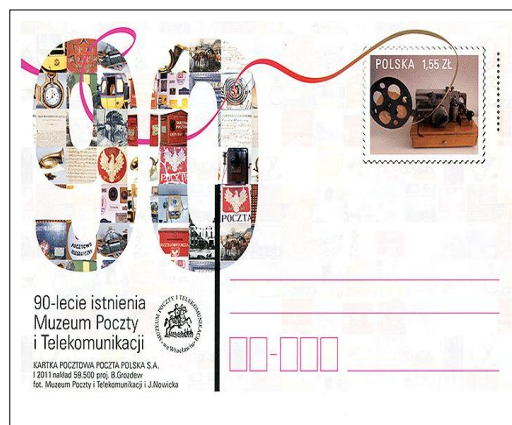
W 1000 roku, dzięki staraniom Bolesława Chrobrego, erygowano biskupstwo wrocławskie i wtedy też powstaje druga katedra jako budowla przedromańska, trójnawowa, z kryptą sklepioną o czterech filarach i wieżami. Wzniesiona była z kamienia polnego spajanego gliną i przetrwała do lat 1038-1039,

MUZEUM POCZTY I TELEKOMUNIKACJI we Wrocławiu – jedyne muzeum poczty w Polsce, mieści się w budynku dawnego Urzędu Czeków Poczтовых przy ul. Krasieńskiego 1.

Muzeum powstało w 1956 i jest kontynuacją istniejącego w latach 1921–1951 Muzeum Poczty i Telekomunikacji w Warszawie (do 1932 pod nazwą Muzeum Pocztowno-Telegraficzne). W latach 1979–2003 Muzeum posiadało oddział w Gdańsku (Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku).

Ogólna wielkość zasobu muzeum wynosi 70 tysięcy eksponatów, nie licząc zbiorów filatelistycznych. Dział poczty gromadzi eksponaty zarówno o charakterze użytkowym jak i artystycznym. Dwa pozostałe działy to: filatelistyczny (przedstawiający historię i rozwój edycji polskich i zagranicznych znaków) oraz telekomunikacyjny.

W muzeum utworzono sześć stałych wystaw: historia poczty polskiej, szyldy i skrzynki pocztowe, polskie, konne pojazdy pocztowe, telegraf i telefon, radio i telewizja.

Cp. 1558. 28stycznia 2011 roku
90-lecie istnienia Muzeum Poczty i Telekomunikacji
 zn. opłaty aparat telegraficzny Morse'a,
 il: liczebnik 90 i znak muzeum na tle eksponatów
 muzealnych.

SUDETY

Łańcuch górski na obszarze południowo-zachodniej Polski północnych Czech, stosunkowo niewielki skrawek znajduje się w Niemczech; najwyższy szczyt Śnieżka, 1602 m.n.p.m. Ciągną się od Doliny Łaby po Bramę Morawską.

Sudety dzielą się na:

Pogórze Zachodniosudeckie- zaliczane także do Sudetów Zachodnich. Do Pogórza Zachodniosudeckiego należą: Góry Łużyckie, Wschodnio i Zachodniolużyckie, Izerskie, Kaczawskie i Walbrzyskie, Obniżenie Zgorzeleckie

Przedgórze Sudeckie- zaliczane do Sudetów Środkowych i jest zagospodarowane przez uprawy rolne. Do Przedgórza Sudeckiego należą: Przedgórze Paczkowskie, Wzgórze Strzeleckie i Strzegomskie, Równina Świdnicka, Obniżenie Podsudeckie i Otmuchowskie, Masyw Ślęży.

Sudety Zachodnie- najwyższym szczytem Sudetów Zachodnich jest Śnieżka (1602 m n. p. m.) w paśmie górskim-Karkonoszach z miastem Karpacz . Do Sudetów Zachodnich należą: Góry Złotawskie, Izerskie, Kaczawskie, Karkonosze, Podgórze Karkonoskie, Grzbiet Jesztiedzki, Kotlina Jeleniogórska i Liberecka , Rudawy Janowickie.

***Karkonosze** – najwyższe pasmo górskie Sudetów i zarazem Czech rozciągające się na przestrzeni ok. 70 km (od Przełęczy Szklarskiej na zachodzie do Przełęczy Lubawskiej na wschodzie). Szerokość pasma waha się od 8 do 20 km. Karkonosze zajmują powierzchnię ok. 650 km², z czego do Polski należy 185 km² czyli 28,46%. Głównym grzbietem gór przebiega granica polsko-czeska. Najwyższym szczytem jest Śnieżka (1602 m n.p.m.) – najwyższy szczyt Czech.*

Sudety Środkowe- najwyższym szczytem Sudetów Środkowych jest: po stronie polskiej- Orlica (1084 m n.p.m.), a po stronie czeskiej- Wielka Deszyna (1115 m n. p. m.) w Górach Orlickich. Do Sudetów Środkowych należą: Góry Stołowe, Walbrzyskie, Kamienne, Sowie, Bardzkie, Bystrzyckie, Orlickie, Pogórze Orlickie, Kotlina Kłodzka, Brama Lubawska, Obniżenie Nowej Rudy, Obniżenie Ścinawki.

Sudety Wschodnie- najwyższym szczytem Sudetów Wschodnich jest: po stronie polskiej- Śnieżnik (1425 m n. p. m.)w Masywie Śnieżnika. , a po stronie czeskiej- Pradziad (1492 m n. p. m.). Do Sudetów Wschodnich należą: Góry Złote, Bialskie, Opawskie, Masyw Śnieżnika, Wysoki i Niski Jesionik.

Przez Sudety biegnie europejski dział wód a w Masywie Śnieżnika - na Trójmorskim Wierchu znajduje się miejsce zbiegu trzech zlewisk.

Historia Trójmorski Wierch (1145 m n. p. m.). Nazwa ta została nadana przez Mieczysława Orłowicza. Otóż tutaj spotykają się rzeczki i potoki zlewisk trzech mórz - Bałtyckiego z Nysą Kłodzka (dorzecze Odry), Północnego z Lipovskim Potokiem(dorzecze Łaby) oraz Czarnego ze strumykami (dorzecze Dunaju) \ spływającymi do doliny Morawy. Miejsce zatem dość wyjątkowe i jedyne w Polsce.

SZLAKI TURYSTYCZNE

Szlak główny jest zawsze oznaczony **kolorem czerwonym** np. Główny Szlak Beskidzki, Główny Szlak Sudecki, Główny Szlak Świętokrzyski, Szlak Orlich Gniazd na Wyżynie Krakowsko -Częstochowskiej.

Szlak główny zwykle jest poprowadzony przez najbardziej spektakularne, a jednocześnie najciekawsze krajobrazowo i przyrodniczo miejsca danego regionu (w górach zwykle przez najwyższe kulminacje danego pasma). Na pewno nie obejmuje jednak wszystkich wartych zobaczenia atrakcji w danym regionie, gdyż jest to niemożliwe. Często do bardzo interesujących miejsc nie są poprowadzone w ogóle szlaki turystyczne.

Kolorem czerwonym oznaczone bywają też inne szlaki biegnące w danym terenie niekoniecznie będące szlakiem głównym.

- kolor niebieski - wyznacza szlaki pokonujące duże odległości – dalekobieżne

- kolor żółty - znakuje się krótkie szlaki łącznikowe, czasami też dojściowe

-kolor zielony - oznacza szlak doprowadzający do charakterystycznych miejsc

-kolor czarny - wyznacza krótki szlak dojściowy.

-kolor, którym oznaczony jest szlak nie ma związku z trudnością szlaku dla turysty pieszego, w przeciwieństwie do oznaczeń szlaków narciarskich – gdzie kolor określa stopień trudności trasy narciarskiej.

1975r. 100 rocznica przewodnictwa górskiego w Polsce.
zn.nr 2226 gałązka cisu pospolitego na tle krajobrazu sudeckiego

1975r. 100 rocznica przewodnictwa górskiego w Polsce.
zn. nr 2225 Odznaka Przewodnika Sudeckiego na tle krajobrazu Sudetów.

1957r. Wydanie na przesyłki lotnicze
Zn nr 894 samolot nad Karkonoszami

Główny Szlak Sudecki imienia Mieczysława Orłowicza (GSS) – szlak turystyczny, znakowany kolorem czerwonym, prowadzący od Świeradowa-Zdroju do Prudnika przez najciekawsze partie Sudetów. Szlak omija kilka ważnych sudeckich punktów, w tym szczyty: Śnieżki oraz Śnieżnika.

Długość szlaku to około 440 kilometrów, a szacowany czas przejścia - 104 godzin

Karkonosze- najwyższe pasmo górskie Sudetów i zarazem Czech rozciągające się na przestrzeni ok. 70 km. Szerokość pasma waha się od 8 do 20 km. Karkonosze zajmują powierzchnię ok. 650 km², z czego do Polski należy 185 km² czyli 28,46%.

Wyciągi sudeckie

Wyciąg krzesełkowy „Zbyszek” na Kopę. Wejście na pieszo na Śnieżkę z Karpacza to minimum 2,5 godz. Aby ułatwić turystom zdobywanie najwyższego szczytu Karkonoszy wybudowano 1959 r. Miejską Kolej Linową, którą można wjechać na Kopę - 1375m n.p.m. Długość kolei to 2229 m, różnica wzniesień 530 m, zdolność przewozowa 600 osób/godzinę. Kolej nosi imię "Zbyszek" na cześć wieloletniego kierownika Zbigniewa Pawłowskiego. Obecnie jest najstarszym czynnym wyciągiem w Polsce i jednym z ostatnich w Europie.

Dolna stacja wyciągu krzesełkowego na Kopę znajduje się na terenie Białego Jaru, na wysokości 820m n.p.m. Wjazd kolejką na Kopę trwa 15 minut.

Wyciąg na Szrenicę ze Szklarskiej Poręby składa się z dwóch sekcji. Sekcja pierwsza Szrenica I wwozi nas na wysokość około 880 m n.p.m., druga - Szrenica II na Halę Szrenicką.

Kolej Linowa "Szrenica" I sekcja, krzesła 2 osobowe

długość: 1417 m, różnica poziomów: 174 m

zdolność przewozowa: 1436 osób/godz.

usytuowanie stacji dolnej: 710,8 m n.p.m., usytuowanie stacji górnej: 884,5 m n.p.m.

Kolej Linowa "Szrenica" II sekcja, krzesło 2 osobowe

długość: 1341 m, różnica poziomów: 429 m

zdolność przewozowa: 1437 osób/godz.

usytuowanie dolnej stacji: 880,5 m n.p.m., usytuowanie górnej stacji: 1309,6 m n.p.m.

14.06.1967r. Szklarska Poręba.
Baza turystyki i wypoczynku.
Wyciąg krzesełkowy

63 112. Szklarska Poręba
Dni Szklarskiej Poręby 18-25.VIII.63
.Data stosowania 18-25.08.1963r.
Wyciąg krzesełkowy

ŚWIERADÓW-ZDRÓJ – miasto uzdrowiskowe, w powiecie lubańskim. Unikatowy, podgórski klimat, sieć szlaków turystycznych i rowerowych, zasoby naturalnych surowców leczniczych: wody mineralne, wody radowe, złoża borowiny umożliwiającej leczenie chorób reumatycznych i narządów ruchu, przyciągają turystów i kuracjuszy od XVII wieku. Nazywane jest perłą uzdrowisk dolnośląskich.

O wyjątkowości tych miejsc stanowią: najdłuższa na Dolnym Śląsku hala spacerowa, egzotyczna roślinność, promenada spacerowa, tarasy, sztuczna grotta oraz galeria widokowa na wieży z zegarem.

Tutejsze wody lecznicze – radoczyne szczawy, o różnym stopniu zmineralizowania, używane zarówno do picia, jak i do kąpieli oraz okłady borowinowe, leczą przede wszystkim choroby reumatyczne, narządów ruchu, układu krążenia oraz choroby ginekologiczne. Tutaj zaczyna się, ciągnący się przez całe Sudety- Główny Szlak Sudecki: im. Mieczysława Orłowicza. Stąd też wychodzą trasy w stronę: Szklarskiej Poręby i Karkonoszy, Karłowa i Gór Stołowych. Turyści preferujący krótkie górskie wypadki, z przyjemnością wybiorą się trasami spacerowymi, w stronę górujących nad Świeradowem Stoku Izerskiego

SZKLARSKA PORĘBA

Szklarska Poręba – miasto położone w dolinie rzeki Kamiennej i jej dopływów (Kamieńczyka i Szklarki), na wys. 440–886 m n.p.m., od południa na stokach Karkonoszy z dominującą nad miastem Szrenicą (1362 m n.p.m.), od północy na stokach Gór Izerskich z Wysokim Kamieniem (1058 m n.p.m.) i Czarną Górą (965 m n.p.m.), zaś od wschodu wzniesienia Pogórza Karkonoskiego oddzielają miasto od Kotliny Jeleniogórskiej.

Szklarska Poręba jest największą stacją klimatyczną Dolnego Śląska, znaną i cenioną od połowy XIX wieku. Warunki klimatyczne miasta porównywalne są do walorów miejscowości alpejskich położonych na wysokości 2000 m n.p.m

Przez stulecia był to niedostępny, teren górski, a surowy klimat nie sprzyjał mieszkańcom. Natomiast w tych okolicach były doskonałe warunki do rozwoju hutnictwa: w dużej obfitości źródłana woda, drewno i kwarc - czyli podstawowe surowce niezbędne do produkcji szkła.

W początkach XIV w. pojawiają się w Szklarskiej Porębie Dolnej ślady istnienia pierwszych hut szkła. Były to tak zwane huty wędrujące, które w miarę wypalenia drewna w najbliższej okolicy przenosiły się w górę Szklarskiego Potoku. Po raz pierwszy nazwa ta pojawia się w dokumencie z 7.08.1366 r. dotyczącym sprzedaży przez Sydyla Molsteyna szklarzowi Kuncze "z dawna istniejącej huty szkła w Schribirshau" ze wszystkimi do niej prawami. Dokument poświadczyl księżę świdnicko-jaworski Bolko II Mały i świadczy on o istnieniu w Szklarskiej Porębie huty szkła już przed datą jego wystawienia. Dawni hutnicy skrzętnie strzegli tajemnic swojego fachu, gdyż wyroby ze szkła należały w średniowiecznej Europie do przedmiotów luksusowych. Działali, gromadząc się w niewielkie zespoły wytwórcze i zakładając swego rodzaju wspólnoty rzemieślnicze. Następnie budowali piece hutnicze, lokując je w odludnych miejscach, żeby nie zdradzać sekretów produkcji przed niepowołanymi. Po dokonaniu wytopu i podziale wykonanych przedmiotów, hutnicy rozchodzili się, aby sprzedawać swoje wyroby.

Dzięki bogatym złożom kwarcu i dużej ilości niezbędnego drzewa w podkarkonoskich lasach Szklarska Poręba od dawien dawna związana była ze szklarstwem. Pierwsza huta powstała w dzisiejszej Szklarskiej Porębie Dolnej, nad Szklarskim Potokiem w połowie XIV wieku.

Dziś wielowiekową tradycję hutnictwa podtrzymuje mistrz Henryk Łubkowski, który Leśną Hutę prowadzi wraz z rodziną. W hucie na oczach widzów wykonuje się ręcznie formowane szkła barwione w masie. Można obserwować wytop różnych form szklanych od ozdób po wazony i naczynia. Hutnicy używają przy tym dawnych narzędzi i form kuglarskich, co przydaje produkowanym tutaj przedmiotom dodatkowego waloru rzemieślniczej perfekcji. Materiałem jest przede wszystkim stłuczka szklana z domieszką piasku szklarskiego

SZRENICA (1362 m n.p.m.) – szczyt górski położony w zachodniej części Karkonoszy, w pobliżu granicy państwowej z Czechami, na południe od Szklarskiej Poręby. Doskonały punkt widokowy na Kotlinę Jeleniogórską oraz Góry Izerskie, a także Karkonosze czeskie.

Sam szczyt Szrenicy wyniesiony jest ponad główny grzbiet Karkonoszy (Śląski Grzbiet) na wysokość 60 m. Wierzchołek leży całkowicie po polskiej stronie granicy. Szrenica leży w obrębie Karkonoskiego parku Narodowego oraz na obszarze czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego. Na szczycie znajduje się schronisko „Szrenica”, poniżej "Schronisko PTTK na Hali Szrenickiej", a u podnóża Schronisko „Kamieńczyk”.

Ze Szklarskiej Poręby kursuje wyciąg krzeselkowy na Szrenicę oraz od grudnia 2010 r. nowa sześciuosobowa "kanapa" do „Świątecznego Kamienia”.

Północne stoki Szrenicy to doskonały teren do uprawiania narciarstwa zjazdowego. Powstało tu centrum narciarstwa SkiArena Szrenica z trasami zjazdowymi i nartostadami, które w 98% są sztucznie naśnieżane. Oświetlona jest jedynie trasa "Puchatek", w związku z tym tylko na niej odbywa się jazda wieczorna.

SCHRONISKO NA SZRENICY to duży masywny murowany budynek zbudowany na kopulastym szczycie Szrenicy, 60 m powyżej głównego grzbietu Karkonoszy. Należy do największych wysokogórskich schronisk w Karkonoszach

SCHRONISKO NA HALI SZRENICKIEJ znajduje się w zachodniej części Karkonoszy, w pobliżu znajdują się dwa szczyty – Kamiennik i Szrenica. Granicami hali są wysokości 1 160 – 1 280 m.n.p.m. Niedaleko znajduje się przejście graniczne z Czechami. Panują tu doskonałe warunki do uprawiania narciarstwa, czy snowboardu (blisko położone wyciągi). Schronisko jest częstym miejscem startowym dla turystów, zainteresowanych główną granią Karkonoszy. Bazę noclegową stanowi 110 łózek.

Historia schroniska Budynek powstał w 1786 roku, otrzymując nazwę Nowa Buda Śląska. W późniejszych latach funkcjonował jako gospodarstwo agroturystyczne. Następnie, jako schronisko, pod względem finansowym miało doskonałe warunki prosperowania, więc już przed II Wojną Światową uznawane było za luksusowy hotel. Od 1947 roku działała tu strażnica WOP, a od 1950 – schronisko PTTK.

WODOSPAD KAMIEŃCZYK Najwyższy wodospad w polskich Karkonoszach. Próg wodospadu znajduje się na wysokości 843 m n.p.m. Wodospad spada trójstopniową kaskadą o wysokości 27 m do przepięknego Wąwozu Kamieńczyka.

Wąwóz Kamieńczyka ma ok. 100 m długości, jego pionowe, skalne ściany osiągają ponad 25 m wysokości, a szerokość na niektórych odcinkach nie przekracza 4 metrów.

Za środkową kaskadą wodospadu znajduje się, po części wykuta sztucznie przez Walończyków, jaskinia – tzw. „Złota Jama” ze skupiskami pegmatytu i ametystów. Przy wodospadzie znajduje się schronisko „Kamieńczyk” i „Szalas Sielanka”

WODOSPAD SZKLARKI Malowniczo położony na terenie Enklawy Karkonoskiego Parku Narodowego, obejmującej przepiękny przełomowy odcinek potoku Szklarka tzw. Wąwóz Szklarki. W środkowej części Wąwozu, na skalnym progu na wysokości 520 m n.p.m. znajduje się Wodospad Szklarki, spadający w dół kaskadą zwężającą się u dołu i skręcającą spiralnie. **Strumień wody wodospadu ma wysokość 13,3 m.**

Na lewym brzegu skalnego progu znajdują się okazałe marmity (przełębienia w dnie strumienia lub rzeki powstałe w wyniku eworsji u podnóża wodospadu lub progu skalnego). Pierwsze wzmianki o Wodospadzie Szklarki pochodzą już ze średniowiecza. Przez wszystkie stulecia wodospad był uwieczniany w opisach, rycinach i obrazach, bowiem uważano to miejsce za szczególnie romantyczne i piękne. Niebywałą atrakcją dla XIX turystów było regulowanie przepływu wody dopływającej do wodospadu i spuszczenie jej po pobraniu opłat od gości. W 1868 roku przy wodospadzie wybudowano gospodę, która z czasem przekształcona została w dzisiejsze

SCHRONISKO KOCHANÓWKA Schronisko znajduje się w enklawie Karkonoskiego Parku Narodowego, tuż obok Wodospadu Szklarki, oddalone zaledwie 300 m od parkingu przy drodze E65/krajowa 3. Wybudowane w latach 1892-97. Nazwa schroniska „Kochanówka” związana jest z nazwiskiem Daniela Kochana, przewodnika sudeckiego, który po przejściu schroniska przez PTTK w roku 1951 był krótko pierwszym kierownikiem obiektu.

SKAŁY "KOŃSKIE ŁBY" Ilustracja Cp. 1509 położone są w południowo-zachodniej Polsce, w Sudetach Zachodnich, w zachodniej części Karkonoszy, na północnym zboczu Szrenicy w pobliżu górnej stacji wyciągu.

Jest to forma skalna, składająca się z kilku granitowych ostańców, które swoim charakterystycznym kształtem przypominają końskie łby. Położona na wysokości około 1240 m n.p.m. Góruje nad Szklarską Porębą. Nie ma imponujących rozmiarów, wznosi się na wysokość kilku metrów. Jest jedną z bardziej fantazyjnych i malowniczych skał w Karkonoszach .

KARPACZ w powiecie jeleniogórskim. Położone w Sudetach Zachodnich, w dolinie rzeki Łomnicy.

Cp 1511/200r. *Piękno ziemi polskiej*
zn. *Świątynia Wang*
il: *Zieleniec i Góry Orlickie*

1994.07.28. *Karpacz 3*
150 lat Rekonsekracji Kościoła Wang.

Osada poszukiwaczy złota powstała w XII wieku. Pierwsze zapiski o Karpaczu pojawiły się w „Księgach Walońskich” z końcem XIV wieku. Dzielnice Płóczki po raz pierwszy wymieniono w dokumencie z dnia 21 maja 1418 roku.

Po wybudowaniu kaplicy św. Wawrzyńca na Śnieżce (poświęconej 10 sierpnia 1681 roku przez cysterskiego opata Bernarda Rosę), Karpacz znalazł się na szlaku tzw. turystyki pielgrzymkowej.

W 2012 zakończono realizację tunelu pod stokiem „Kolorowa”, który umożliwił wyprowadzenie ruchu samochodowego z głównego ciągu komunikacyjnego miasta i przekształcenie go w deptak.

WANG - Kościół Górski Naszego Zbawiciela (powszechnie znany jako Kościół Wang lub Świątynia Wang) – ewangelicki kościół parafialny w Karpaczu w Karkonoszach, przeniesiony w 1842r. Z Norwegii. Kościół został zbudowany z sosnowych bali w miejscowości Vang . W XIX wieku świątynia stała się już za mała na potrzeby ludności miejscowości Vang, która chcąc wybudować sobie nowy kościół musiała zaciągnąć pożyczkę na pokrycie kosztów budowy. Kościół był mocno zniszczony, ale nadawał się do sprzedaży w celu rozbiórki i odbudowania w innym miejscu. Wtedy norweski malarz Jan Krystian Dahl przebywający w Dreźnie skłonił pruskiego króla Fryderyka Wilhelma IV do jej zakupu dla berlińskiego muzeum.

W 1841 rozebraną świątynię przewieziono najpierw do Szczecina, a potem do Berlina, jednak zaprzyjaźniona z królem hrabina Fryderyk von Reden z Bukowca przekonała go, żeby przewieźć ją na Śląsk. Argumentem było to, że gmina do której należał Karpacz Górny, Borowice, Wilcza Poręba i Budniki nie miała kościoła i była obsługiwana okazjonalnie przez duchownych z Kowar lub Miłkowa. Dokładne położenie wyznaczył dyrektor sobieszowskiego zarządu dóbr rodu Schaffgotschów wyliczając najkrótsze czasy dojazdu z poszczególnych miejscowości. Wzięto też pod uwagę scenierię w jakiej miał stanąć kościółek. Znaczna część oryginalnych elementów kościoła nie nadawała się do użytku. Kierujący budową pisał w kwietniu 1844 roku, że z Norwegii przewieziono tylko jedną piętnastą jego fragmentów. Brakujące części dorabiano w trakcie budowy na podstawie rysunków. W zrekonstruowanym kościele wybudowano krużganki, wieżę oraz wykonano okna w krużgankach i w ścianach wewnętrznych, których pierwotny kościół nie posiadał. Oryginalne są umieszczone pośrodku kościoła cztery drewniane kolumny oraz bogato rzeźbione portale, a także rzeźbione lwy nordyckie.

28 lipca 1844 świątynia Wang stała się kościołem miejscowej parafii ewangelickiej i jest nim nadal. Stanowi atrakcję turystyczną Karpacza.

Konstrukcja kościoła wykonana jest bez użycia gwoździ, wszystkie połączenia zrealizowano przy pomocy drewnianych złączy ciesielskich. Wnętrze świątyni ozdobione jest oryginalnymi zdobieniami i rzeźbami. Bryła obiektu podczas prac konserwatorskich, zgodnie z XIX-wiecznymi trendami konserwatorskimi, uległa znacznej rozbudowie. Dobudowano też wysoką kamienną dzwonicę, która chroni drewnianą świątynię przed wiatrem znad Śnieżki.

Na przykościelnym cmentarzu pochowani zostali zarówno wierni z miejscowej parafii (np. Henryk Tomaszewski) oraz ich duszpasterze, jak również osoby, które zginęły w górach lub w nich zmarły. 29 kwietnia 2014 roku na cmentarzu przy świątyni Wang został pochowany Tadeusz Różewicz.

*Cp 1512/2009
PIĘKNO ZIEMI
POLSKIEJ
zn. Obserwatorium
meteorologiczne na
Śnieżce
il. Skały na Szrenicy*

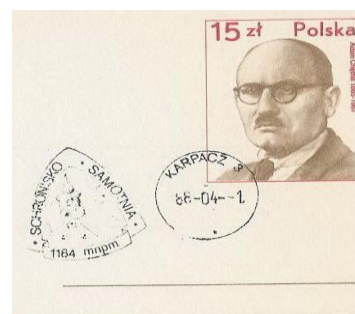
SZCZYT ŚNIEŻKI

Śnieżka – najwyższy szczyt w Karkonoszach (według źródeł polskich 1602 m n.p.m., zaś według najnowszych pomiarów czeskich 1603 m n.p.m.) i jednocześnie w całych Sudetach, a także najwyższy szczyt Czech, województwa dolnośląskiego i całego Śląska. Położona na granicy polsko-czeskiej, góruje nad Kotliną Jeleniogorską, wystając 200 metrów ponad Równię pod Śnieżką. Jest najwybitniejszym szczytem Polski. Widoczność przy sprzyjających warunkach przekracza 200 km. Śnieżka należy do Korony Europy, Korony Gór Polski, Korony Sudetów i Korony Sudetów Polskich.

W 1681 otwarto na niej kaplicę św. Wawrzyńca i od tego okresu gwałtownie wzrosła liczba pielgrzymów oraz innych wędrowców. W 1880 w budynku uruchomiono stację meteorologiczną, a w latach 1889-1890 wzniesiono dla niej osobny budynek. Od 1872 mieściła się najwyżej położona w Prusach agencja pocztowa, a tuż obok agencja austro-węgierska. 23 lipca 1873 ze szczytu Śnieżki wysłano pierwszą ilustrowaną kartkę pocztową, w 1897 wysłano ich 12 tys, a w roku 1900 dzienna sprzedaż pocztówek na Śnieżce wynosiła 1500 sztuk. Z tym miejscem związane jest pojawienie się jednej z pierwszych na świecie całostek, wydanej w 1873.

*Datownik stały ozdobny ze
zmienną datą: 1988.04-10.
Karpacz 3: Schronisko Samotnia
1184 mnpm*

Nowy budynek powstał w latach 1967–1976. Posiada formę trzech połączonych ze sobą dysków. W najwyższym mieści się Wysokogórskie Obserwatorium Meteorologiczne im. Tadeusza Hołdysa, w pozostałych zaplecze techniczne, magazyny oraz bar (potocznie określany jako restauracja, ale nigdy nie było tam obsługi kelnerskiej, co jest w przypadku restauracji nieodzowne). Nie jest to jednak schronisko, gdyż brak w nim części noclegowej, a więc jeden z głównych powodów wyburzenia starego obiektu w praktyce nie okazał się prawdziwy.

NA SZLAKU TURYSTYCZNYM ŚNIEŻKA -WANG [Szlak niebieski](#)

Schronisko **DOM ŚLĄSKI**

Schronisko to jest jednym z najpiękniej położonych schronisk w Karkonoszach.

Znajduje się u podnóża Śnieżki, na Równi Pod Śnieżką, na wysokości ok. 1400m n.p.m., na rozdrożu szlaków turystycznych, tuż przy górskim przejściu granicznym z Czechami. Dzięki swojemu położeniu jest często odwiedzane przez turystów idących na Śnieżkę. Obok schroniska uruchomiono niedawno narciarskie trasy biegowe.

Dom Śląski wybudowano w latach 1921-22, w stylu charakterystycznym dla międzywojennych schronisk niemieckich. Dom Śląski oferuje usługi gastronomiczne oraz noclegi w Karkonoszach, na wysokości 1400m n.p.m.

STRZECHA AKADEMICKA – schronisko PTTK znajdujące się na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego, na jednym ze szlaków prowadzących z Karpacza na Śnieżkę. Położone 1258 m.n.p.m. pomiędzy Kotłem Małego Stawu i Białym Jarem, około 10 minut drogi od innego schroniska, Samotni. Strzecha Akademicka (obok schroniska Pod Łąbskim Szczytem) uważana jest za najstarsze schronisko w Karkonoszach. Obecne schronisko powstało 1907r i było wielokrotnie modernizowane i przebudowywane. Po wojnie schronisko przejęte zostało przez organizację studencką BRATNIA POMOC i z tego okresu pochodzi dzisiejsza nazwa Strzechy Akademickiej. Obecnie schronisko posiada 140 miejsc noclegowych

SAMOTNIA – Schronisko PTTK im. Waldemara Siemaszki nad Małym Stawem, w Kotle Małego Stawu, w Karkonoszach. Do schroniska można dojść niebieskim szlakiem od Świątyni Wang (około 1 godz.) lub zejść od strony Strzechy Akademickiej (około 10 min). Obecnie schronisko posiada 49 miejsc noclegowych. Znajduje się tam również bufet, punkt informacji turystycznej, punkt GOPR. Jest jednym z najstarszych schronisk w Polsce. Są dane świadczące o tym, że już w drugiej połowie XVII wieku człowiek docierał w rejon Małego Stawu. Pierwsze wzmianki o domku nad Małym Stawem pochodzą z 1670 roku.

POLANA nieistniejący obiekt, **Schronisko Bronka Czecha** Schronisko na (Starej) Polanie – który znajdował się na Starej Polanie (1067 m n.p.m.) w Karkonoszach, przy szlaku od Samotni do Karpacza – Wang (tzw. *Śląski Trakt*). Schronisko spłonęło, pożar miał miejsce w pierwszej połowie grudnia 1966 roku.

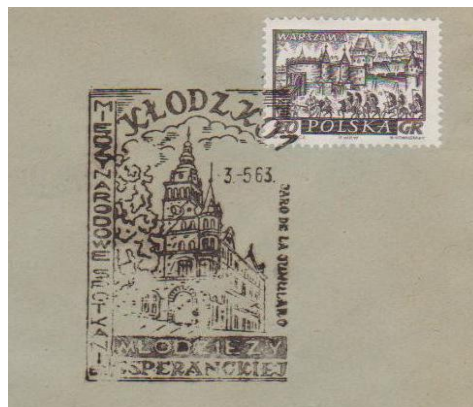
Polana powstała wskutek wycięcia drewna w XVII wieku, z którego wyrabiano węgiel drzewny. Pierwszy budynek na Polanie powstał już przed 1670 – była to buda pasterska, służąca wędrowcom jako schronienie

W 1894 wybudowano normalne schronisko – nosiło ono nazwę **Schlingelbaude**. Uznawane było za jeden z najpiękniejszych obiektów w Karkonoszach. Dysponowało 15 pokojami noclegowymi (w 1914) o bardzo wysokim standardzie i znakomitą restauracją. Był to dwupiętrowy budynek o konstrukcji murowano-drewnianej, ze stromym dwuspadowym dachem. Stylowo nawiązywał do wzorców szwajcarskich. Obiekt pełnił funkcję schroniska-pensjonatu,

KŁODZKO

Cp 783/1981r. **1000 LAT KŁODZKA**
zn: reprodukcja starej pieczęci miejskiej
il: Kamienny gotycki most z 1390 r. na Nysie
Kłodzkiej z barokowymi rzeźbami.

Kas. 3.05.1963r. **Międzynarodowe Spotkanie Młodzieży Esperanckiej Ratusz w Kłodzku**

Kłodzko – miasto, leży w Kotlinie Kłodzkiej nad rzeką Nysa Kłodzka.

Most gotycki w Kłodzku – zabytkowy kamienny most nad rzeką Młynówką. Most ma cechy budowli gotyckiej i łączy ze sobą Wyspę Piasek i staromiejską część Kłodzka na Fortecznej Górze z rynkiem i twierdzą, stanowiąc część jednej z głównych dróg komunikacyjnych tej części miasta. Most jest zamknięty dla ruchu kołowego

Młynówka lub **Kanał Młynówka**, **Kanał Franciszkański** – lewostronny sztuczny ciek znajdujący się w Kłodzku w odchodzący i wpadający do Nysy Kłodzkiej.

Na filarach mostu stoi sześć kamiennych rzeźb, przedstawiających: Trójcę Świętą i Ukoronowanie NMP, św. Jana Nepomucena najpopularniejszego świętego w regionie, Ukrzyżowanie, św. Franciszka Ksawerego patrona chroniącego od chorób, Pięć i św. Wacława. Na uwagę zasługują przede wszystkim: Pieta z XVII wieku oraz rzeźba przedstawiająca Chrystusa na krzyżu z postacią Marii Magdaleny u jego stóp. Ze względu na swą architekturę, most jest często porównywany do słynnego Mostu Karola w Pradze, ale równie często – od nazwy ulicy – nazywany „mostem Wita Stwsza”, lub „mostem św. Jana”.

Ratusz w Kłodzku – neorenesansowy, zabytkowy ratusz położony w centralnej części placu Bolesława Chrobrego w Kłodzku, na Starym Mieście. Został zbudowany w latach 1887–1890. Od 1990 r. jest siedzibą władz miejskich, wydziałów Urzędu Miejskiego w Kłodzku. Na parterze mieści się Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna oraz trzy kawiarnie i informacja turystyczna. W ratuszu mieści się również Studio9 Kłodzko Polskiego Radia Wrocław Najstarszą i najlepiej zachowaną częścią pierwotnego ratusza jest średniowieczna wieża, o przekroju kwadratu, posiadająca na piętrze renesansową galerię. Wyższa część jest ośmiokątna i posiada barokowy hełm z iglicą. Bryła ratusza ma trzy kondygnacje i jest wykonana w stylu neorenesansowym

Do najokazalszych pomieszczeń należą:

- **Sala posiedzeń rady** z drewnianym stropem i boazeriami o charakterze neobarokowym
- **Klatka schodowa** reprezentacyjna, neobarokowa z witrażami, witrażowym świetlikiem oraz wykonanym z białego marmuru portalem wielkiej sali ozdobionej tokańskimi kolumnami
- **Sala Rajców** z malarstwem ściennym autorstwa K. i Z. Janotów

Bastionowa twierdza na miejscu wcześniejszego zamku z 1577, przebudowanego w latach 1680–1702, w największym stopniu rozbudowana przez króla pruskiego Fryderyka II Wielkiego,

MASYW ŚNIEŻNIKA (1425 m.n.p.m.) leży w Sudetach Wschodnich w południowo - wschodniej części Ziemi Kłodzkiej. Jest najwyższym szóstym szczytem Sudetów Środkowych i najwyższym szczytem w tej części Sudetów. Szczyt jest najlepszym punktem widokowym w całych Sudetach. Przy sprzyjającej pogodzie w promieniu 100 kilometrów można dostrzec Śnieżkę, wieże Wrocławia, Ołomuńca.

63 110 UP Międzygórze. Data stosowania od 15.08.1963r.

Historia schroniska „Na Śnieżniku” im. Zbigniewa Fastnachta, datuje się od 1869 roku. Wtedy to Marianna Orańska - córka króla holenderskiego, a żona księcia pruskiego - mieszkająca w pałacu w Kamieńcu Żąbkowickim sprowadziła górala ze Szwajcarii, Michała Aegertera. Kazała mu wybudować "szwajcarkę", do której sama chętnie przybywała powozem na wypoczynek. I tak oto powstało urokliwe schronisko "Na Śnieżniku", najstarsze na ziemiach polskich. Mieści się 58 miejsc noclegowych.

Dogodne wejścia do schroniska: szlaki z Międzygórze: czerwony - 6 km (1,5h) czarny - 8 km (2h) niebieski - 10 km (2,5h) ze Stronia Śl.: żółty - 15 km (3,5h)

Górskie schronisko „Na Śnieżniku” położone na wysokości 1218 m n.p.m. na zachodnim stoku Śnieżnika (1425 m n.p.m.) na obszernej Hali pod Śnieżnikiem

WODOSPAD WILCZKI. Dawniej nazywany również *Wodogrzmoty Żeromskiego*, znajduje się na rzece Wilczka w Masywie Śnieżnika (Sudety Wschodnie), w pobliżu Międzygórze. Wysokość wodospadu wynosi 22 m. Jest to drugi co do wielkości wodospad w polskich Sudetach, po Wodospadzie Kamieńczyka.

JASKINIA NIEDŹWIEDZIA – najdłuższa jaskinia całych Sudetów, położona w Masywie Śnieżnika, w dolinie Kleśnicy, w pobliżu wsi Kletno. Odkryta podczas eksploatacji kamieniołomu marmuru w 1966 roku, w obrębie wzniesienia Stroma (1166 m n.p.m.). Partie środkowe (około 700 m) są dostępne dla turystów od 1983 roku, a ich największą atrakcją są nacieki wewnątrz jaskini. Dolne partie zostały po raz pierwszy zaprezentowane szerszej publiczności dzięki powstaniu filmu w 2003 r.

MIEDZYGÓRZE

seria „Sanktuaria Maryjne” Matka Boża Śnieżna
Zn. nr 4216/2008r. Międzygórze - Góra Igliczna

Igliczna od dawna stanowi cel wycieczek i pielgrzymek. W połowie XVIII wieku została tutaj przywieziona kopia cudownej figurki Matki Bożej Śnieżnej z Maria Zell w Austrii. Umieszczono ją na drzewie, blisko szczytu Iglicznej, lecz podczas gwałtownej burzy drzewo złamało się, figurka ocalała cudownie nienaruszona. Przeniesiono ją niżej, gdzie początkowo zbudowano małą drewnianą kapliczkę, a później tj. w 1781 r. rozpoczęto budowę sanktuarium maryjnego. Sława figurki rozprzestrzeniła się szybko dzięki licznym cudownym uzdrowieniom i łaskom, które były jej przypisywane. W latach 1961- 1968 biskup Karol Wojtyła dwukrotnie odwiedził Iglicznę. Miejsce to, jak i jego cudowne łaski spowodowały, że już jako Papież Jan Paweł II ukoronował figurkę Matki Bożej Śnieżnej podczas swojej drugiej pielgrzymki do Polski w 1983 r.

Międzygórze – wieś w gminie Bystrzyca Kłodzka w Sudetach Wschodnich na wysokości 570-670 m n.p.m.; w dolinie u podnóża Śnieżnika. Liczy 512 mieszkańców. Nad dopływem Nysy Kłodzkiej, Wilczką, 13 km na pd.-wsch od Bystrzycy Kłodzkiej. W XVI w osiedle drwali i węglarzy. Od XIX w miejscowość klimatyczna i turystyczna. W okolicy rezerwat krajobrazowy wodospad Wilczki

Obszar Masywu Śnieżnika należy do zlewisk trzech mórz: Morza Bałtyckiego, Morza Północnego i Morza Czarnego

Północną i zachodnią część odwadniają Nysa Kłodzka wraz z dopływami, wpadająca do Odry. Południowo-wschodnią część największa rzeka Morawa - Morawa ze swoimi dopływami, wpadająca do Dunaju. Najmniejszą, południowo-zachodnią część odwadnia Lipkowsky potok, dopływ Cichej Orlicy (czes. *Tichá Orlice*), wpadającej do Łaby. Wymienione trzy rzeki mają swe źródła pod Trójmorskim Wierchem, jedynym w Polsce miejscem, gdzie zbiegają się zlewiska trzech mórz. Na potoku Wilczka w Międzygórzu znajduje się jeden z najwyższych w Sudetach wodospadów – wodospad Wilczki o wysokości 22 m. Na obszarach zbudowanych ze skał wapiennych rozwinęły się zjawiska krasowe - suche dolinki, ponory wywierzyńska.

Świat roślinny i zwierzęcy Śnieżnika jest najbogatszy w całych Sudetach, ponieważ przebiegają tam granice zasięgów występowania wielu gatunków – sudeckich, karpaccyckich, alpejskich, a nawet śródziemnomorskich.

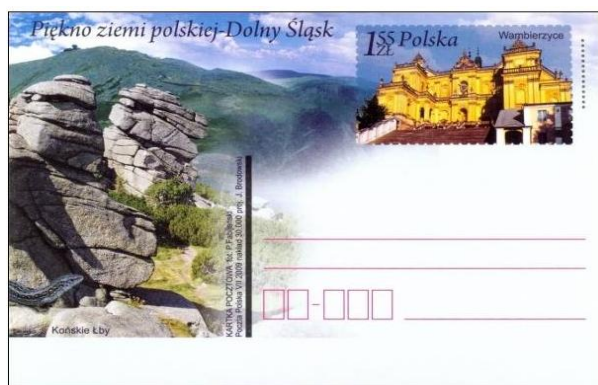
Wyraźnie zaznaczony jest piętrowy układ roślinności:

- do 500 m n.p.m. – użytki rolne, zazwyczaj łąki; występują m. in. pełnik europejski, dziewięciślić bezłodygowy,
- 500–1000 m n.p.m. – regiel dolny w postaci borów świerkowych lub lasów mieszanych świerkowo- bukowych,
- 1000–1250 m n.p.m. – regiel górny – bór świerkowy, w runie występują borówki czernica i brusznica,
- powyżej 1250 m n.p.m. – łąki górskie.

Te ostatnie występują praktycznie tylko na szczycie Śnieżnika. Posiadają największą wartość przyrodniczą. Występują tu licznie gatunki roślin rzadkich i chronionych oraz sztucznie wprowadzona kosodrzewina

Świat zwierzęcy również obfituje w cenne gatunki: cietrzewie, guszcze, świerniaki. Wśród płazów występują salamandra plamista i traszka górską, wśród gadów zaskroniec i żmija zygzakowata. Liczne są gryzonie: koszatki leśne, popielice, orzesznice, kuny leśne, gronostaje. Obecne są tu również endemiczne gatunki chrząszczy, błonkówek, muchówek i pajęczaków.

Od końca XIX w. w rejonie Średniaka żyją kozice, które przywędrowały z Czech. Ich stado jest jedynym w Polsce poza Tatrami.

Cp 1509/2009 **PIĘKNO ZIEMI POLSKIEJ.**
zn: *Bazylika pw. Nawiedzenia Najświętszej
Marii Panny w Wambierzycach.*
il : Skały "Końskie Łby"
*położone na północnym zboczu Szrenicy w pobliżu górnej
stacji wyciągu.*

WAMBIERZYCE

Wambierzyce wieś, w powiecie kłodzkim, w gminie Radków. Ośrodek pielgrzymkowy i turystyczny, zwany **śląskim Jeruzalem** - niewielka wieś o zabudowie przypominającej miasteczko zwana Śląskim Jeruzalem. Ważny ośrodek pielgrzymkowy i turystyczny. Powstanie w tym miejscu sanktuarium maryjnego związane jest z XII. wiecznym przekazem jakoby niewidomy Jan z Ratna w tym miejscu odzyskał wzrok, a jego oczom ukazała się postać Matki Bożej. Wambierzyce to ważne sanktuarium maryjne na Dolnym Śląsku. Znajduje się tu kościół Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny z początku XVII wieku, wybudowany w miejscu drewnianej kaplicy z 1263, o ciekawej barokowej architekturze (*krążanki dookoła owalnej nawy, 11 kaplic*). We wnętrzu wykonana z drewna lipowego figurka Matki Boskiej Królowej Rodzin, datowana na XIV wiek (inne źródła XIII wiek) ukoronowana w 1980 roku. Kościół góruje nad niewielkim rynkiem, z którego prowadzi do niego 57 schodów o symbolicznym znaczeniu: 9 (*liczba chórów anielskich*) + 33 (*wiek Chrystusa w chwili ukrzyżowania*) + 15 (*wiek Marii w chwili poczęcia Chrystusa*). Ponadto z inicjatywy Daniela Osterberga - w tym czasie właściciela Wambierzyc - od końca XVII do XIX wieku powstała tu kalwaria z około 100 kaplicami i kapliczkami oraz 12 bramami. Płynący przez wieś strumień nosi nazwę Cedron, nazwy okolicznych wzgórz nawiązują do tematyki biblijnej (Tabor, Syjon, Horeb itp). Odnosi się to w swojej symbolice do Jerozolimy z czasów, kiedy żył Chrystus i sprawia, że miejscowość, będąc od XII wieku ośrodkiem kultu maryjnego, jest odwiedzana przez liczne pielgrzymki oraz turystów. Od 25 czerwca 2007 r. w Wambierzycach posługują franciszkanie z Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych.

Bazylika pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Wambierzycach, Sanktuarium Wambierzyckiej Królowej Rodzin Patronki Ziemi Kłodzkiej – barokowa bazylika znajdująca się w Wambierzycach. Wybudowana została w latach 1715-1723. W 1936 r. papież Pius XI nadał kościołowi tytuł bazyliki mniejszej. Prezbiterium jest oddzielone od nawy kratą. Ołtarz główny jest dziełem Karla Sebastiana Flackera. W centrum znajduje się rzeźba Madonny z Dzieciątkiem adorowana przez dwa anioły. Figurka wykonana z drewna lipowego ma 28 cm. Pochodzi z końca XIV w.

Ilustracja Cp 1509 – opis przy Szrenicy

PARKI NARODOWE PARK NARODOWY GÓR STOŁOWYCH

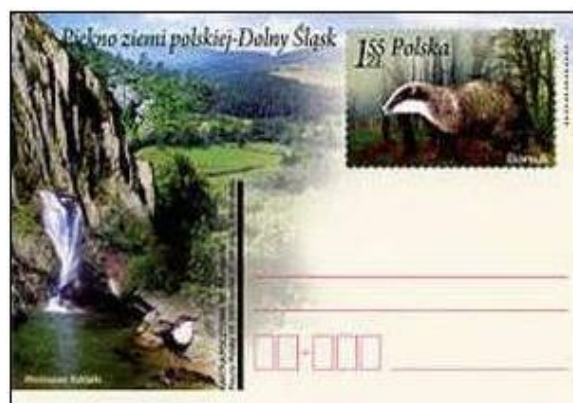
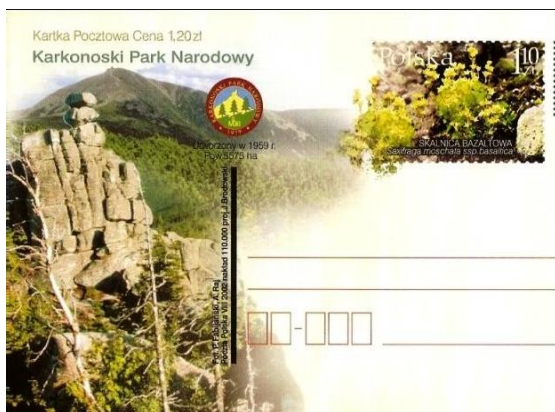
kas. 63 109 (1964r). UP Kudowa Zdrój
Schronisko na Szczelińcu 919m npm.

Cp 1281/2002r. *Park Narodowy Gór Stołowych*

zn. **Puchacz zwyczajny, puchacz** (*Bubo bubo*) – zamieszkującego niemalże całą Eurazję. Był on niegdyś intensywnie łapany (często kojarzono go ze złem i śmiercią), odławiano go również, by służył jako przynęta przy polowaniu. Obecnie jest ptakiem rzadkim i płochliwym, jednakże jego populacja powoli się odbudowuje, ze względu na objęcie go w wielu krajach (w tym w Polsce) ochroną gatunkową i strefową. Prawdopodobnie największa sowa świata

Utworzony 16 września 1993r. Powierzchnia 6340 ha (w tym lasy 5579 ha). Wokół parku znajduje się strefa ochronna o łącznej powierzchni 10 575 ha. Obejmuje polską część Gór Stołowych, należących do Sudetów. Dyrekcja mieści się w Kudowej Zdroju

Najwyższy szczyt Gór Stołowych (919 m n.p.m.), objęty obszarem Parku Narodowego Gór Stołowych. Wraz ze Szczelińcem Małym (895 m) wznosi się 150 m nad Karłowem tworząc charakterystyczny szeroki, płaski masyw z licznymi wąskimi szczelinami i głębokimi wąwozami, na dnie których do lata leży śnieg. Szczelińiec Wielki dostępny jest dla turystów i stanowi jedną z największych atrakcji Gór Stołowych – to obowiązkowy punkt programu dla każdego turysty. Na szczyt prowadzi trasa turystyczna im. Franciszka Pabla, twórcy tej trasy. Po pokonaniu 665 stopni dociera się do schroniska, tzw. Szwajcarki, z której tarasów rozpościera się urzekający widok. Na trasie biegnącej wierzchołną Szczelińca podziwiać można niespotykane formy skalne przypominające swoim wyglądem ludzi i zwierzęta oraz głębokie wąwozy i korytarze tworzące skalne labirynty.

KARKONOSKI PARK NARODOWY

Cp 1287 /2002r. *Karkonoski Park Narodowy*

II: *Skalnica darniowa bazaltowa.*

Występuje w dwóch miejsc w Europie w Skandynawii oraz w Polsce w Karkonoszach, w zachodniej części Małego Śnieżnego Kotła jest rośliną bardzo rzadką krytycznie zagrożoną. Stanowi endemiczny dla Sudetów gatunek skalnicy.

Cp. 1507 /2009r. *Piękno ziemi polskiej*

Borsuk – rodzaj drapieżnego ssaka z rodziny lasicowatych występuje w lasach Eurazji (w całej Polsce).

Za ostoję obiera okolice lesiste, w szczególności lasy mieszane i liściaste z bogatym podszytem

Wodospad **SZKLARKI** – opis w rozdziale Szklarska Poręba

Karkonoski Park Narodowy - przyrodnicze walory Karkonoszy, a więc ich budowa geologiczna, doskonale widoczne elementy rzeźby lodowcowej, świat roślinny i zwierzęcy sprawiły, że już w 1910 roku powstało w Karkonoszach stanowisko komisarza ochrony przyrody, a w roku 1927 powołano straż górską. W 1933 roku utworzono w nich pierwsze rezerваты przyrody obejmujące kotły polodowcowe i wiele pomników przyrody, głównie skałek.

Po II wojnie światowej utrzymano część rezerwatów, później (w roku 1959) utworzono park narodowy o pow. 5562 ha.

W 1992 roku Karkonoski Park Narodowy wraz z czeskim Krkonošským národním parkiem stał się częścią przygranicznego Rezerwatu Biosfery UNESCO Karkonosze/Krkonoše (MAB) o powierzchni ponad 60 tys. ha.

W dniu 10 września 2010 r. w Szklarskiej Porębie podczas konferencji nadano obszarowi Karkonoskiego Parku Narodowego wraz z otuliną, statusu **Geoparku Krajowego** Park ma dwie enklawy górę: Chojnik i Wodospad Szklarki

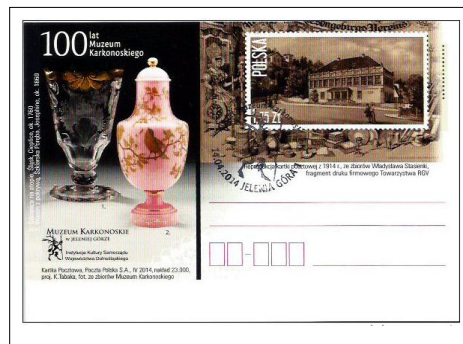
W Karkonoskim Parku Narodowym (po polskiej stronie Karkonoszy) znajduje się sześć „cyrków lodowcowych” (*Cyrk lodowcowy -kar, kocioł lodowcowy – półkoliste lub owalne zagłębienie otoczone z trzech stron stromymi stokami (ścianami), a z czwartej regłem skalnym*). - „Kocioł Łomniczy”, „Kocioł Małego Stawu”(największy), „Kocioł Wielkiego Stawu”, „Czarny Kocioł”, „Wielki Śnieżny Kocioł”, „Mały Śnieżny Kocioł”.

Charakterystyczne dla Karkonoszy są wypracowane przez erozję z podłoża grupy skalne o fantastycznych kształtach. Na terenie KPN możemy zobaczyć: „Pielgrzymy”, „Słonecznik”, „Końskie Łby”, „Trzy Świnki”.

JELEŃ GÓRA

Jelenia Góra położone w śródgórskiej Kotlinie Jeleniogórskiej, nad rzeką Bóbr. Miasto jest również siedzibą powiatu jeleniogórskiego Zarządu Karkonoskiego Parku Narodowego oraz polską stolicą Euroregionu Nysa.

Herbem miejskim Jeleniej Góry jest czerwony jeleń, stojący na trzech górach koloru zielonego; tarcza herbowa koloru srebrnego. Jeleń w pysku trzyma trzy żółędzie połączone jedną szypułką, podobne z dala do listka koniczyny.

Nr 4222/ 2008r. **MIASTA POLSKIE**
zn. ratusz i posąg Neptuna
w Jeleniej Górze.

Cp 1667/2014r. **100 lat Muzeum Karkonoskiego**

zn: reprodukcja kartki pocztowej z 1914 r.,
znak i wybrane eksponaty ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze: 1.
Szklarnica na stopie, Śląsk, Cieplice, ok.1760; 2. Wazon z pokrywą, Szklarska Poręba,
Josephine, ok.1860.

Neptun. Jest to XVIII-wieczna rzeźba wykonana z piaskowca, pochodząca być może z warsztatu miejscowych rzeźbiarzy – Wagnerów. Ustawiono ją w tym miejscu dopiero w pierwszej połowie XIX w. Wezniej ozdabiała zapewne ogród jednej z wielu podmiejskich rezydencji patrycjuszowskich. W rynku miała zaświadczać o dawnych handlowych związkach Jeleniej Góry z krajami zamorskimi, do których eksportowano produkowane tu płótno. Postać Neptuna, stojącego na dwóch delfinach, ustawiono na czworokątnym, dwustopniowym cokole, w miejscu dawnej studni miejskiej. Z rurek przytwierdzonych do cokołu wytryskiwała woda, napełniająca wielokątny basen, do którego latem wpuszczano rybki.

Jelenia Góra liczy 82 846 mieszkańców, przez co jest czwartym co do wielkości (po Wrocławiu, Wałbrzychu, Legnicy) miastem w województwie dolnośląskim.

RATUSZ barokowo klasycystyczna budowla wzniesiona w roku 1749, przebudowana w 1924 roku. Obecnie ratusz jest siedzibą władz samorządowych i administracyjnych miasta.

Nad południowym wejściem jest łacińska inskrypcja głosząca: Wewnątrz ratusza znajduje się płyta erekcyjna z łacińskim napisem: Bolesław Krzywousty w 1108 miasto założył, Bolesław Łysy w 1242 miasto rozszerzył, a Bolko Świdnicki w 1281 miasto naprawił i murami otoczył. W sali posiedzeń są drewniane płaskorzeźby przedstawiające dzieje miasta. Obok budowli, w miejscu starej studni z 1727 roku stoi kamienna figura Neptuna z dwoma delfinami, pochodząca XIX wieku.

100-LECIE MUZEUM KARKONOSKIEGO

W latach 1912 - 1914 wzniesiono w Jeleniej Górze gmach muzeum. "Das Museum des RGV" otworzono uroczystie w kwietniu 1914 roku. Ilość zbiorów ciągle rosła. Wzbogacono nimi stałe wystawy związane tematycznie z Karkonoszami. Do 1952 wywieziono stąd, do różnych muzeów w Polsce, tysiące eksponatów z dziedzin zakresu: geologii, przyrody, archeologii, etnografii, sztuki i historii, w tym wspaniałe kolekcje malarstwa, numizmatyki i militariów

Od 1975 roku muzeum zmieniło nazwę na Muzeum Okręgowe, co wiązało się z podniesieniem jego rangi jako placówki nadrzędnej nad innymi muzeami województwa. Zreorganizowano wówczas muzeum, tworząc działy merytoryczne. W 1977 roku przejęto Zamek w Bolkowie, jako Oddział,

W roku 1989 muzeum pozyskało drugi budynek z przeznaczeniem na cele magazynowe i administracyjne., W roku 1995 utworzono Oddział w Szklarskiej Porębie pod nazwą Muzeum w Szklarskiej Porębie.

Od początku 1999 roku jest Samorządową Instytucją Kultury Województwa Dolnośląskiego. Na podstawie nowego Statutu, w 2001 roku zmieniło nazwę na Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze, a po reorganizacji na bazie istniejących oddziałów, zbiorów i ekspozycji utworzono Oddziały:

- Skansen Uzbrojenia Wojska Polskiego w Jeleniej Górze;
- Muzeum-Zamek w Bolkowie;
- Dom Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie

KRZESZÓW

zn.3921/2003r. *Sanktuaria Maryjne (XIII)*

FDC zn. 3921 Ilustracja na kopercie i datownik

Krzeszów znaczek /2003r.3921 Sanktuaria Maryjne - Obraz Matki Bożej Łaskawej -Królowej Sudetów znajduje się w Krzeszowie od XIII w. Umieszczony jest w głównym ołtarzu kościoła Wniebowzięcia NMP. Zaginął w czasie wojen husyckich w wieku XV, został jednak odnaleziony w poł. XVII w. i wówczas z wielką siłą odrodził się jego kult.

Krzeszów- wieś położona w Sudetach Środkowych, w Kotlinie Krzeszowskiej, nad rzeką Zadną, u ujścia jej lewego dopływu Cedronu na wysokości 450-470 m n.p.m., w gminie Kamienna Góra.

W roku 1242 księżna Anna, wdowa po Henryku Pobożnym, ufundowała w Krzeszowie klasztor benedyktynów sprowadzonych z czeskich Opatowic. Jej wnuk Bolko I Surowy, wówczas książę jaworski, w roku 1289 wykupił dobra klasztorne, a w roku 1292 ufundował opactwo cystersów,

Kościół klasztorny stał się mauzoleum książąt świdnicko-jaworskich. Spoczęli tu: Bolko I Surowy, Bolko (zmarły wcześniej syn Bolka I), Bernard świdnicki, Henryk I jaworski, Henryk II świdnicki, Bolko II Mały. Dzięki nadaniom książęcym i prywatnym opactwo stało się jednym z największych posiadaczy ziemskich na Śląsku. Ciężkie czasy nastały w czasie wojen husyckich, wojny trzydziestoletniej oraz po wojnach śląskich, kiedy te tereny weszły w skład państwa pruskiego. W roku 1810 nastąpiła kasata klasztoru i przejęcie jego dóbr przez państwo. W roku 1946 klasztor objęły ss. benedyktyni ze Lwowa.

Krzeszowska ikona należy prawdopodobnie do grupy najstarszych obrazów maryjnych w Europie. Jest powienienicą bizantyjską. Wedle legendy ikona Matki Bożej Łaskawej przeniesiona została do Krzeszowa z Rimini.

Wizerunek Maryi namalowany jest na desce o rozmiarach 60 x 37 centymetrów. Maryja, w purpurowym maforinie i zielonej sukni, na prawej ręce trzyma Jezusa okrytego zieloną szatką, spod której widać białe stopy. Jezus podnosi prawą rączkę do góry w geście błogosławieństwa, w lewej trzyma zwinięty w rulon pergamin.

Ani twórca, ani dokładna data powstania obrazu nie są znane.

W 1997 r. papież Jan Paweł II dokonał koronacji tego słynnego wizerunku.

Opactwo Cysterskie w Krzeszowie stanowi obiekt zabytkowy, 1 maja 2004 roku uznany za Pomnik historii. Cały kompleks składa się z: kościoła klasztornego, klasztoru, ogrodu, kościoła bractwa św. Józefa, domu gościnnego opata oraz budynków pomocniczych. Pierwszy powstał romański kościół, który został wzniesiony w końcu XII wieku i poświęcony w roku 1292, gdy przybyli do niego pierwsi zakonnicy. Obecny barokowy kościół projektowali architekci z kręgu Kiliana Ignaca Dientzenhofera w latach 1728 -1735

Bazylika Wniebowzięcia NMP w Krzeszowie - kościół kapitulny, siedziba dekanatu, dawne opactwo Cystersów zbudowany w latach 1728 – 1735 w stylu barokowym. Godność bazyliki mniejszej kościół posiada od 1998r.

Mauzoleum Piastów Świdnicko-Jaworskich.

Pełne symboliki śmierci mauzoleum powstawało w 1735 r. Pochowano tu m.in. w kaplicy północnej księcia Bolka I Surowego oraz Bolka II Małego. Mauzoleum jest bardzo piękne i wyniosłe. Gra światła, przepiękne malowidła i sarkofagi dostojników wprawiają nas w zachwyt i zadumę.

BOLKÓW

zn. nr 1855 / 1970 *Turystyka na piastowskim szlaku.*
Baszta zamku piastowskich książąt świdnicko-jaworskich z 1277-93. częściowo odbudowany

datownik 1963r. , znaczek

Bolków – miasto w powiecie jaworskim, nad Nysą Szaloną (*prawym dopływem Kaczawy*) w odległości około 6 km od jej źródła pod Kaczorowem.

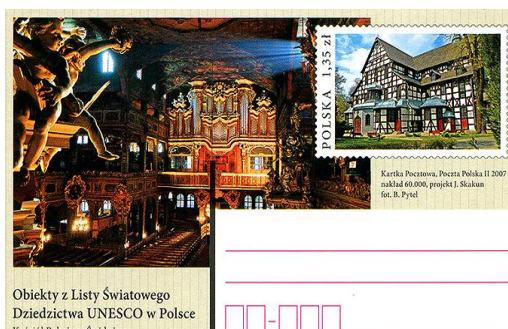
Zamek Bolków to niezwykle, średniowieczny zamek z XIII wieku położony w miejscowości Bolków między Wałbrzychem a Jelenią Górą. W czasie wojny 30-letniej był oblegany a następnie zdobyty w 1646 r. przez wojska szwedzkie. Od 1703 r. należał do cystersów z Krzeszowa, którzy przebudowali jego wnętrza. W XIX w. i w okresie międzywojennym przeprowadzono renowację murów. Obecnie jest trwałą ruiną, udostępnioną do zwiedzania jako filia Muzeum Okręgowego w Jeleniej Górze. Często organizowane są tutaj turnieje rycerskie, a raz do roku w lipcu, zamek odwiedzają fani muzyki gotyckiej - podczas festiwalu [Castle Party](#).

KOŚCIOŁY POKOJU W JAWORZE I ŚWIDNICY

Obiekty z Listy Światowego
 Dziedzictwa UNESCO w Polsce

Cp.1422/2007r. **Obiekty z Listy UNESCO Jawor**
 zn: *Kościół Pokoju w Jaworze*
 il: *wnętrze kościoła w Jaworze*

Obiekty z Listy Światowego
 Dziedzictwa UNESCO w Polsce

Cp.1423/2007r. **Obiekty z Listy UNESCO Świdnica**
 zn: *Kościół Pokoju w Świdnicy*
 il: *wnętrze kościoła w Świdnicy*

Kościół Pokoju został zbudowany w latach 1654 - 1655. Jego powstanie wiąże się postanowieniami pokoju westfalskiego, kończącego wojnę trzydziestoletnią (1618-1648). Na jego mocy cesarz musiał wyrazić zgodę na wzniesienie kościołów ewangelickich w trzech śląskich miastach: w Głogowie, Jaworze i Świdnicy.

Kościół został wpisany w 2001 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO.

Kościół Pokoju w Jaworze i Świdnicy, największe w Europie budowle sakralne o konstrukcji szkieletowej, zostały wzniesione na Śląsku w połowie XVII w., w następstwie Pokoju Westfalskiego, regulującego kwestie religijne. Ograniczone warunkami politycznymi i materiałowymi, świadczą o poszukiwaniu wolności religijnej i przyjmują formy wyrazu właściwe kościołom katolickim, lecz mało rozpowszechnione w tradycji luterńskiej. Jawor Mięjscość wzięła swoją nazwę od polskiej nazwy drzewa kawor (łac. *Acer pseudoplatanus*), które jest drzewem rozpowszechnionym w Sudetach.

Kościół Pokoju w Jaworze Został wybudowany w latach 1654-1655 według projektu Albrechta von Säbischa z zastosowaniem konstrukcji ryglowej. Budowla powstała z materiałów nietrwałych: drewna, słomy i gliny. Jest największą drewnianą budowlą o funkcjach religijnych w Europie. Na uwagę zasługuje barokowe wyposażenie wnętrza: ołtarz, ambona i chrzcielnica.

Każdego roku od maja do września w Jaworze organizowane są Koncerty Pokoju. Odbywają się one w zabytkowych wnętrzach Kościoła Pokoju. Kameralna muzyka w wykonaniu artystów z Polski, Czech i Niemiec, oraz miejsce, gdzie koncerty się odbywają, stwarzają szczególnie klimat oraz dostarczają niezapomnianych wrażeń. Łącznie w jaworskim zborze odbyło się już 67 koncertów, w tym 29 koncertów wykonanych przez artystów z zagranicy.

Kościół Pokoju pw. Trójcy Świętej w Świdnicy – zabytkowy budynek sakralny wybudowany na mocy porozumień traktatu, westfalskiego zawartego w 1648 i kończącego wojnę trzydziestoletnią. Należy do świdnickiej parafii Kościoła Ewangelicko – Augsburgskiego w Polsce. Obiekt od 2001 roku wpisany jest na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Od 7 marca 2015 jest siedzibą biskupa

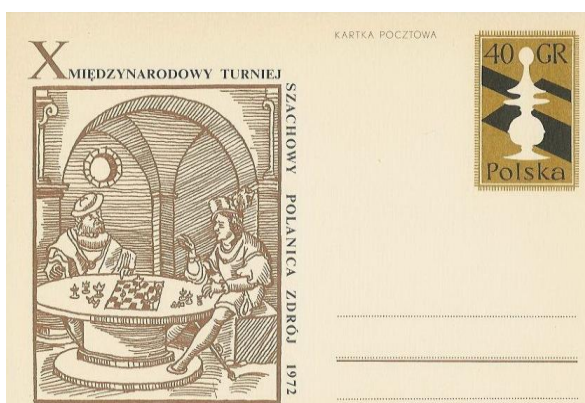
Barokowa ambona, dzieło Gottfrieda Augusta Hoffmanna, pochodzi z roku 1729. Ołtarz główny, również dzieło Hoffmanna, został zamówiony z okazji stulecia kościoła w 1752. Zachowały się też zabytkowe organy z barokowym prospektem z lat 1666 - 1669. Na wprost ambony, nad głównym wejściem do kościoła, znajduje się bogato zdobiona loża rodziny Hochbergów, dobroczyńców kościoła, zbudowana w 1698 r. Empory na całej długości pokryte są 78 tekstami wersetów biblijnych i 47 scenami alegorycznymi.

Świątynia Pokoju w Głogowie uległa zniszczeniu, 24 sierpnia 1654r. huragan spowodował zawalenie się świątyni.

POLANICA ZDRÓJ

Cp 449/1970r. Uzdrawiska polskie -Polanica Zdrój
zn. ujęcie źródła Wielka Pieniawa
ilustracja :Budynek Sanatorium nr 1

Cp.524/1972r. X Międzynarodowy Turniej Szachowy w Polanicy Zdroju.
Zn. figura szachowa.
Il. Gra w szachy, sztych nieznanego autora z XVI w.

POLANICA-ZDRÓJ – miasto uzdrowiskowe w powiecie kłodzkim. Położona jest w dolinie Bystrzycy Dusznickiej u podnóża masywu Piekielnej Góry (południowo-wschodni kraniec Gór Stołowych), a południowa część miasta (dzielnica Sokołówka) na zboczach Gór Bystrzyckich w pobliżu Kamiennej Góry.

Rozciągnięta południkowo zabudowa Polanicy-Zdroju wznosi się na wysokości ok. 350–560 m n.p.m.

W 1873r. Od tego momentu datuje się ożywiony rozwój Polanicy jako renomowanego uzdrowiska. Powstał rozległy park, zbudowano nową pijalnię wód, dom zdrojowy i teatr. Od 1879 zaczęto wykorzystywać miejscowe złoża borowiny.

W latach 1905–1910 powstała nowoczesna rozlewnia wód mineralnych. W 1906 otwarto luksusowy dom kuracyjny o 130 pokojach – dzisiejsze sanatorium Wielka Pieniawa. Był on uważany za najnowocześniejszy na Śląsku, ponieważ posiadał własny zakład przyrodolecznicy z pełnym wyposażeniem.

Wody mineralne

Pieniawa Józef to pierwsze źródło wód mineralnych. Z tego Źródła rozlewano już wodę ponad 100 lat temu. Obecnie, ze źródeł Pieniawa Józef i Pieniawa Józef II rozlewa się znana woda mineralna **Staropolanka**.

Z kolei **Staropolanka 2000** to wysoko zmineralizowana woda mineralna (mineralizacja powyżej 2000 mg/l) - bardzo wysoka ilość wapnia, optymalna magnezu i duża ilość wodorowęglanów

Wielka Pieniawa

Ujęcie to jest tylko trochę młodsze od Pieniawy Józefa to obecnie najstarsze polanickie źródło – woda jest pozyskiwana z odwiertu wykonanego w 1904 roku. Jej skład ilościowy i jakościowy jest bardzo stabilny. W polanickiej Pijalni Wód dla kuracjuszy udostępniona jest właśnie ta woda. Wielka Pieniawa jest leczniczą wodą i jej główne przeznaczenie to wspomaganie kuracji niektórych schorzeń pod kontrolą lekarską, ale może być stosowana również jako woda profilaktyczno-zdrowotna.

Teatr Zdrojowy im. M. Ćwiklińskiej, w którym od 2001 mieści się Międzynarodowe Centrum Konferencyjno-Kulturalne.

Memorial Akiby Rubinsteina – rozgrywany od 1963 roku w Polanicy-Zdroju międzynarodowy turniej szachowy poświęcony pamięci Akiby Rubinsteina. Ostatni 51. Międzynarodowy Festiwal Szachowy im. Akiby Rubinsteina pod Honorowym Patronatem Wojewody Dolnośląskiego odbył się w dniach 21-30.08.2015 r.

Akiba Rubinstein ur. 12 grudnia 1882r. w Stawiskach, zm. 15 marca 1961 w Antwerpii) – polski szachista pochodzenia żydowskiego, jeden z czołowych zawodników świata w pierwszych dekadach XX wieku, związany z Łodzią..

KUDOWA ZDRÓJ

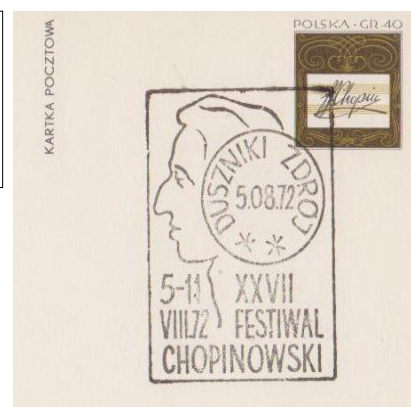
Cp- 448/1970r. Uzdrowiska polskie
il.: Budynek Sanatorium „Polonia”

Cp.1344/2004r. Międzynarodowy Festiwal
Moniuszkowski.

ok. datownik :/ 1972
r. XXVII Festiwal
Chopinowski

Cp.763/1980.r

XXXV Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdroju
zn.: pomnik Chopina w Dusznikach Zdroju odsłonięty w1976r., w tle Teatr
im. Chopina w Parku Zdrojowym
il: awers medalu chopinowskiego

Kudowa Zdrój miasto uzdrowiskowe w powiecie kłodzkim. W XVII w. odkryto źródła leczniczych wód o zróżnicowanym składzie chemicznym. W 1636 r. powstały pierwsze urządzenia kąpielowe. W 1945 r. Kudowa otrzymała prawa miejskie. Głównymi atrakcjami turystycznymi Kudowy jest położona w dzielnicy miasta Czermna – Kaplica Czaszek – jedna z trzech w Europie (kaplica wyłożona czaszkami i piszczelami ludzi zmarłych w czasie wojny trzydziestoletniej oraz zarazy), Sercem Kudowy jest położony u stóp Góry Parkowej **Park Zdrojowy**. Założony w XVII wieku na wzór parków angielskich, powiększony w pocz. XIX w. Do dziś jest doskonałym miejscem wypoczynku, enklawą ciszy i spokoju. W Parku Zdrojowym wznosi się budynek Pijalni Wód Mineralnych. Jest to najładniejsza i największa pijalnia na Dolnym Śląsku. Wydaje się w niej wody z trzech źródeł. Wnętrze - półkolistą rotundą o dużych łukowatych oknach - ozdobione jest obrazami węgierskiego malarza Arpaga v. Molnara, przedstawiającymi rozwój uzdrowiska. Obok pijalni znajduje się sala koncertowa.

Źródło Stanisława Moniuszki

(od imienia wybitnego kompozytora żyjącego w l.1819-72, twórcy polskiej opery narodowej i liryki pieśniarskiej)

Przeznaczenie wody do kuracji pitnej i kąpeli

Źródło Jędrzeja Śniadeckiego

(od imienia wybitnego lekarza, przyrodnika i filozofa, żyjącego w l. 1768-1838 profesora Uniwersytetu Wieleńskiego, twórcu polskiego podręcznika chemii, prekursora wychowania fizycznego młodzieży)

Przeznaczenie wody do kuracji pitnej i kąpeli

Źródło Leona Marchlewskiego

(od imienia wybitnego uczonego, chemika, profesora chemii na Uniwersytecie Jagiellońskim, członka Polskiej Akademii Umiejętności; żył on w l. 1869-1946)

Przeznaczenie wody do kuracji pitnej i kąpeli

W Kudowie organizowane są **Festiwale Moniuszkowskie**, których repertuar złożony jest w większej części z dzieł Stanisław Moniuszko, twórcy polskiej opery narodowej Pierwszą edycję Festiwalu zainaugurowano 15 lipca 1962 roku w dziewięćdziesiątą rocznicę śmierci patrona imprezy – Stanisława Moniuszki. W 2015 roku odbył się 53 festiwal. Kudowa również posiada trzy wody źródlane, dwie z nich (Marchlewski i Śniadecki) są umieszczone w budynku (wejście za opłatą) a trzeci (Moniuszko) jest umieszczony niedaleko stawu (w Parku Zdrojowym, bez opłat)

DUSZNIKI ZDRÓJ

*Kas. /1966r. Duszniki Zdrój
XXI Festiwal Chopinowski*

*Kas. 63/108 (1970r). Duszniki Zdrój
Schronisko Orlica w Zieleńcu 950 m n.p.m.*

W roku 1346 Duszniki otrzymały prawa miejskie w wyniku lokacji na prawie niemieckim.

Z XV wieku pochodzą pierwsze wzmianki o istnieniu źródła leczniczego „Zimny Zdrój”. Pod koniec XVI wieku gwałtownie rozwijał się dusznicki handel oraz przemysł: tkacki i papierniczy, wzniesiono murowany kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła. W 1584 roku został wzniesiony ratusz, a w 1606 roku wybudowano budynek działającego do dzisiaj młyna papierniczego. Od 1769 Duszniki stały się oficjalnym uzdrowiskiem poprzez wpisanie „Zimnego Zdroju” na listę źródeł leczniczych ówczesnych Prus.

W 1797 roku odkryto źródła lecznicze „Letni Zdrój”, znany obecnie pod nazwą „**Pieniawa Chopina**”. Wkrótce za miastem wybudowano (1802) pawilony, pierwsze urządzenia kąpielowe, „dom towarzyski” i pierwsze zajazdy. Na początku XIX wieku Duszniki stały się jednym z najznacniejszych uzdrowisk w regionie. W 1817 roku odkryte zostało kolejne źródło „Zródło Ulryki”, obecnie znane jako „**Jan Kazimierz**”. W sierpniu 1826 roku na kurację, wraz z matką i siostrami, przybył 16-letni Fryderyk Chopin, który dał dwa koncerty. Dochód z nich przeznaczony został na utrzymanie sierot. Koncerty te uważa się za pierwsze zagraniczne występy młodego Fryderyka Chopina. W 1862 roku zostały wybudowane nowe łaźienki (obecnie Zakład Przyrodolecznicy), a w 1877 oddano do użytku palmiarnię wraz z salą koncertową (obecnie Pijalnia Zdrojowa). W 1897 (inne źródła podają rok 1896) w 60. rocznicę pobytu w Dusznikach Fryderyka Chopina odsłonięty został obelisk z jego wizerunkiem na medalionie z brązu. Jako że Duszniki uniknęły zniszczeń wojennych, już w 1946 roku zorganizowano tu I Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdroju. W 1968 roku w starym młynie papierniczym powstało Muzeum Papiernictwa gromadzące eksponaty dotyczące historii papiernictwa i rozwoju przemysłu papierniczego. W 1971 roku uruchomiono czerpalnię papieru, gdzie do tej pory odbywa się produkcja papieru metodami tradycyjnymi. Na terenie gminy znajduje się ośrodek biathlonowy Centrum Polskiego Biathlonu Jamrozowa Polana. W pobliżu miasta unikatowy rezerwat Torfowisko pod Zieleńcem z roślinnością typową dla tundry.

ZIELENIEC – część miasta Dusznik-Zdroju, w Górach Orlickich, na wysokości 800-960 m n.p.m.; ośrodek sportów zimowych, położony w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim

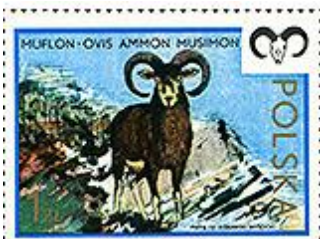
Dawniej Zieleniec był samodzielną wsią, uważaną za najwyżej położoną w Sudetach. W Zieleńcu panuje specyficzny mikroklimat (jedyne taki w Polsce) – zbliżony do alpejskiego.

W centrum wsi znajduje się zabytkowy kościół św. Anny, Obecną świątynię wybudował w roku 1902 budowniczy Paul Blau z Lewina z inicjatywy notariusza arcybiskupiego.

Schronisko PTTK „**ORLICA**” w Zieleńcu – schronisko turystyczne, należące do spółki-córki PTTK, położone w centrum Zieleńca, dzielnicy Dusznik-Zdroju, u stóp polskiej części Gór Orlickich. w pobliżu, na stokach Orlicy znajdują się liczne wyciągi narciarskie. Budynek schroniska powstał w II połowie XIX wieku, najprawdopodobniej około 1878 roku.

FAUNA SUDETÓW

Świat zwierzęcy uległ w czasach nowożytnych dużym przeobrażeniom głównie przez działania człowieka. Wiele gatunków zwłaszcza dużych, zostało wytępionych. W XVII i XVIII wieku wytrzebiono powszechnie jeszcze łosie, niedźwiedzie, rysie,

2101/1973

Muflon

2106/1973

jelen szlachetny

1251/1963

traszka górská

1247/1963

Żółw błotny

1844/1970r.

Cietrzew

1845/1970r.

grzywacz

2474 / 1979

pstrąg

Mimo tego świat zwierzęcy Dolnego Śląska jest nadal bardzo bogaty. Występuje tu kilkadziesiąt gatunków ssaków (w tym 20 gatunków nietoperzy). Na uwagę zasługuje introdukowany tu muflon śródziemnomorski. Zostały sprowadzone w Sudety ze Słowacji w roku 1901 lub 1902 przez hrabiego von Magnusa, ówczesnego właściciela ziemskiego. Na terenie Polski muflony pojawiły się wraz z powojenną zmianą granic. Obecnie rejony ich występowania to Karkonosze, Masyw Śnieżnika, Góry Wałbrzyskie, Góry Sowie, Góry Bardzkie.

Gatunkiem krytycznie zagrożonym wyginięciem na terenie Dolnego Śląska jest Kozica północna żyjąca obecnie jedynie w masywie Śnieżnika w liczbie kilku sztuk.

Zanotowano występowanie 348 gatunków ptaków, z czego 192 gatunki tu gniazdują. 29 gatunków ptaków występujących na Dolnym Śląsku to gatunki zagrożone wyginięciem wpisane do polskiej Czerwonej Księgi.

Występuje 15 gatunków płazów: Gady to 7 gatunków: Ryby to 48 gatunków występujących naturalnie oraz 11 gatunków obcych wprowadzonych sztucznie:

Szata roślinna Dolnego Śląska

Niewiele jest jednak gatunków ściśle związanych z tym regionem, a jeszcze mniej występujących tylko na Dolnym Śląsku tzw. endemitów, które są najlepszymi wyróżnikami dla jakiegokolwiek flory. Nieliczne gatunki endemiczne występują jedynie w Sudetach i to prawie wyłącznie w najwyższych partiach Karkonoszy oraz w Masywie Śnieżnika.

W Sudetach można wyróżnić piętra klimatyczno-roślinne, granice poszczególnych pięter leżą ponad 250 m niżej niż w Karpatach zachodnich. Piętro regla dolnego sięga do 1000 m n.p.m., regla górnego do 1300 m n.p.m., kosodrzewiny do 1500 m n.p.m., a powyżej występuje piętro alpejskie.

Roślinność, jak wszędzie w górach, układa się w wyraźne piętra. W reglu dolnym (450-1000 m n.p.m.) występują posadzone przez człowieka lasy świerkowe, zastępujące rosące tu niegdyś, a dzisiaj rzadko spotykane lasy jodłowo-bukowe.

Regiel górny (do wysokości 1250 m) tworzą jednolite lasy świerkowe.

W najwyższym paśmie gór - w Karkonoszach – ponad granicą lasów rozciąga się piętro kosodrzewiny (do 1450 m), a wyżej piętro roślinności alpejskiej.

zn.nr 3383/1995r.
Owoce drzew
iglastych.
Gałązka
kosodrzewiny

zn.nr 879/1957r.
Kwiaty chronione
Obuwik pospolity

zn.nr 880/1957r.
Kwiaty chronione
Dziewięcił
bezlodygowy

zn.nr 1623/1967r.
Rośliny chronione
Arnika góraska

zn.nr 1179/1962r.
Rośliny chronione
Tojad mocny

Kosodrzewina (sosna góraska, kosówka właściwa) Najniżej notowana w południowo-wschodnich Niemczech na wysokości 200 m n.p.m. i w południowej Polsce, gdzie na Hali Izerskiej rośnie na wysokości 840 m n.p.m. (najniżej położone naturalne stanowisko tego gatunku w kraju) Rośnie na wysokościach 1400–2500 m n.p.m., Tworzy własne piętro roślinności nazywane piętrem kosówki, zazwyczaj powyżej regla górnego.

Obuwik pospolity na południu w środkowych Sudetach

Dziewięcił bezłodygowy Występuje w rejonach alpejskich południowej i centralnej Europy, dosyć często na terenie Polski południowej

Arnika góraska Występuje na terenach górskich i podgórskich Europy W Polsce najliczniej występuje w Sudetach.

Tojad mocny W Polsce występuje w Sudetach i Karpatach:

KSIĄŻ

*Blok 122/1999r. Wydany z okazji XVIII Ogólnopolskiej Wystawy Filatelistycznej „Wałbrzych 99” na zamku w Książu. A- cięty, B- perforowany
Czesław Ślani Wykonał y projekt znaczka z wizerunkiem Zamku Książ, a praca zajęła I miejsce na XVIII Ogólnopolskiej Wystawie Filatelistycznej w 1999 roku.
Był to 1001 projekt znaczka autorstwa Czesława Ślani!*

Książ – zespół rezydencjalny znajdujący się w Wałbrzychu przy ulicy Piastów Śląskich 1 w dzielnicy Książ, na terenie Książańskiego Parku Krajobrazowego. Znajduje się na Sylaku Yamkw Piastowskich. Obejmuje trzeci co do wielkości zamek w Polsce po zamku w Malborku i Zamku Królewskim na Wawelu) i jeden z większych w Europie - ze względu na swoje malownicze położenie i bogaty wystrój zwany był niegdyś "perełką Śląska". (kubatura zamku ok. 150.000 m³). Jego niewielka część, w tym znajdujący się w części centralnej zamek piastowski, jest udostępniona zwiedzającym

Ostatnią rozbudowę przeprowadzono w latach 1909-1922, wprowadzając do istniejącej już mozaiki stylów architektonicznych elementy eklektyczne. Powstały wówczas dwa neorenesansowe skrzydła: zachodnie i północne. Odrestaurowany w latach sześćdziesiątych zamek, posiadający ponad 400 komnat, został udostępniony turystom. Obecnie jest miejscem licznych wystaw, konferencji i targów.

Pożar zamku 10 grudnia 2014 roku około godziny 14:00 we wschodniej części poddasza zamku wybuchł pożar, w wyniku którego spaliła się znaczna część poddasza i dachu.

Został wzniesiony przez księcia Bolka I z linii Piastów świdnicko-jaworskich, który nadał mu rangę głównej siedziby swojego rodu. W tym czasie nazywany był Książęcą Górą (Fürstenberg). U schyłku panowania piastowskiego, po blisko stu latach nazwę tę zmieniono na Książęcy Kamień (Fürstenstein) Bryła kształtowana przez wieki, stanowi dzisiaj konglomerat wielu stylów architektonicznych. Składają się nań elementy renesansowej i barokowej przebudowy, osadzonej na pozostałościach pierwotnej XIII-wiecznej warowni. Zamkowe ogrody ozdobione zostały rokokowymi balustradami i rzeźbami wykonanymi przez J.G.Schenc

FILATELISTYKA NA DOLNYM ŚLASKU.

Na zn. 4227 – Prospera Provana, 4228 – Zygmunta II Augusta oraz przywilej Zygmunta II Augusta dla Prospera Provany, 4229 - Sebastiana Montelupiego. Na części nakładu (19.800 sztuk), wzdłuż dolnej krawędzi bloku, wykonano za zgodą Poczty Polskiej nadruk "XX OGÓLNOPOLSKA WYSTAWA FILATELISTYCZNA 450 LAT POCZTY POLSKIEJ - WROCŁAW 2008 - 21-30.11.2008".

*W 1948r. Powstało Wrocławskie Towarzystwo Filatelistyczne, które w 1950r. Przekształciło w Oddział PZF.
W 1980 r. z Okręgu Wrocławskiego PZF wyłączono woj. wałbrzyskie powołując Okręg Wałbrzyski PZF (Województwo wałbrzyskie – istniejące w latach 1975-1998).*

Ogólnopolskie wystawy

XVIII OWF 1999r. WAŁBRZYCH

Ogólnopolska Wystawa Filatelistyczna odbyła się we wnętrzach Zamku Książ, położonego niedaleko Wałbrzycha. Z tej okazji Poczta Polska wprowadziła do obiegu znaczki w formie bloku, przedstawiający słynny zamek.

XX OWF WROCŁAW 2008r. Ekspozycje wystawy można było oglądać w budynku NOT i w Zespole Szkół nr 1. W sali NOT odbyło się uroczyste otwarcie XX Ogólnopolskiej Wystawy Filatelistycznej - 450 lat Poczty Polskiej.

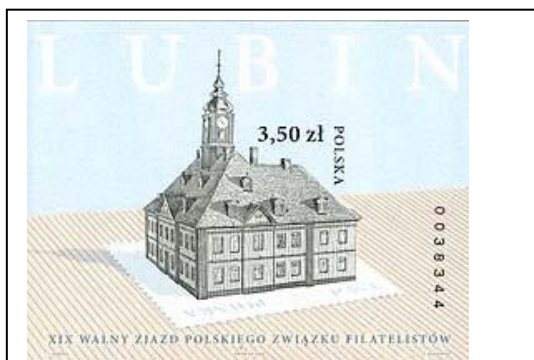
Finał Ogólnopolskich Młodzieżowych Konkursów Filatelistycznych.

Czterokrotnie na Dolnym Śląsku gościli finaliści ogólnopolskich młodzieżowych konkursów filatelistycznych.

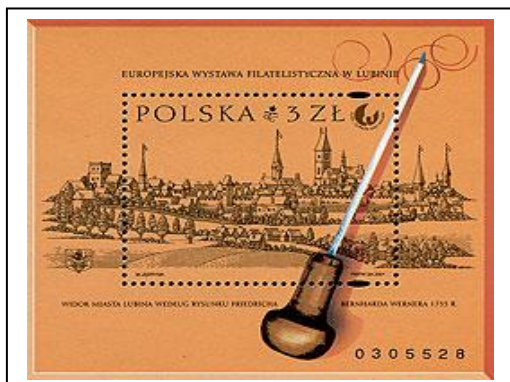
VIII	Osiągnięcia w 25-leciu PRL na znaczkach pocztowych	Wrocław	17-18.05.1969	2 grupy	36 uczestników
XXI	Fauna Polski	Wałbrzych	30.06-3.07.1983	2 gr.	45 ucz.
XXXIV	Wzdłuż Sudetów i Karpat	Świdnica /Wałbrzych	7- 9.06.1996	2 gr	41 ucz.
XLVI	450 lat Poczty Polskiej	Wrocław	22-25.05. 2008	3 gr	58 ucz.

XIX Walny Zjazd Polskiego Związku Filatelistów

Europejska Wystawa Filatelistyczna Euro-Cuprum 2001

*Blok 171 A. Nr znaczka 4106/2006r
XIX Walny Zjazd Polskiego Związku Filatelistów.
Na bloku przedstawiono ratusz w Lubinie
Znaczki wydano w dwóch wersjach ciętej i
ząbkowanej*

*Bl. 131 B. Nr Zn 3762/2001r.
Europejska Wystawa Filatelistyczna Euro-Cuprum 2001
Na bloku przedstawiono płytkę miedziorytniczą, na której
widnieje znaczek z panoramą Lubina oraz rylce
grawerski*

SPORT

Pasma Sudetów to doskonale miejsce do uprawiania turystyki i sportu w tym sportu wyczynowego. Duża ilość wyciągów krzesełkowych i orczykowych, trasy narciarskie zjazdowe o różnym stopniu trudności i biegowe. Dobra baza noclegowa, łatwy dojazd komunikacyjny, czynią ten teren pod tym względem bardzo atrakcyjny.

*UPT Karpacz 1
18.02.1989r.
XVI Ogólnopolska
Spartakiada Młodzieży w
sportach zimowych
stylizowany skoczek
narciarski*

SKOKI NARCIARSKIE –Karpacz. Skocznia ORLINEK

Położona jest w Górnym Karpaczu. Pierwotnie była to drewniana skocznia, na której w 1912 roku wykonano pierwszy rekordowy skok - 38,5 metra. W 1978 r. roku rozpoczęto budowę nowej skoczni koło "Orlinka". Jest to obiekt o metalowej wieży Obecnie jest to największa skocznia w Sudetach, jej punkt krytyczny wynosi K-85, posiada również homologację FIS. Zaliczana jest do grupy średnich skoczni w Polsce. Rekord skoczni: 94,5 m należy do Adama Małysza (29.01.2004).

SANECZKARSTWO Karpacz

Istniejący w Karpaczu po dzień dzisiejszy tor bobslejowo-saneczkowy, wytyczony i wybudowany w 1925 roku, unowocześniony i przedłużony w okresie powojennym, zaczyna się w Karpaczu Górnym na Husyckiej Górze, a jego zakończenie znajduje się w pobliżu zapory na Łomnicy. Jego parametry techniczne to: 1560 m długości, przy różnicy poziomów 114 metrów. To właśnie na nim rozegrano wszystkie najważniejsze zawody bobslejowe w Karpaczu, włącznie z Mistrzostwami Europy Juniorów w Saneczkarstwie w 1965 roku.

Karpacz był największym ośrodkiem bobslejowym w kraju, gdyż jako jedyny w Polsce posiadał prawdziwy tor bobslejowy, a tutejsi zawodnicy odnosili sukcesy w różnego rodzaju zawodach. Niestety w roku 1968 zapadła odgórna decyzja o likwidacji sportów bobslejowych w kraju, a tym samym zaprzestano uprawiania tej dyscypliny w Karpaczu.

Mistrzostwa Europy Juniorów w Saneczkarstwie, rozegranych w dniach 12-14 lutego 1965 r. Zawody te nie tylko przydały splendoru miastu, ale przyczyniły się do zmodernizowania tury bobslejowo-saneczkowego. Na starcie stanęło sześć ekip narodowych, a w rywalizacji pierwsze miejsce zajęła zdecydowanie Polska przed NRD i RFN.

BIEG PIASTÓW – Polana Jakuszycka

To najstarsza i największa w Polsce impreza narciarska, międzynarodowa impreza narciarska odbywająca się na Polanie Jakuszyckiej w Szklarskiej Porębie od 1976 roku. od ponad 10 lat posiada światową homologację FIS. Szczególnie istotny jest fakt, iż światowy certyfikat jakości tras FIS jest przepustką do ubiegania się o organizację m.in. Mistrzostw Świata w Narciarstwie Klasycznym, Pucharu Świata oraz Pucharu Kontynentalnego.

W 1995 r. Bieg Piastów spotkało znaczące wyróżnienie - został włączony do Europejskiej Ligi Biegów Długodystansowych, EUROLOPPET. Organizacja ta skupia dwanaście biegów narciarskich rozgrywanych w ośmiu krajach Europy.

BIEG GWARKÓW jest to drugi co do wielkości bieg narciarski w Polsce. Odbywa się corocznie w okolicy schroniska „Andrzejówki” w Rybnicy Leśnej nieopodal Wałbrzycha. Wyścig w różnych kategoriach wiekowych odbywa się na trasach długości 1, 5, 10 i 20 km. Pierwszy Bieg Gwarków zorganizowany został w 1978r.

Historia

Schronisko zostało otwarte 21 października 1933r. Oficjalne otwarcie jako schroniska PTTK następuje w 1953 W 1968 obok „Andrzejówki” powstały pierwsze wyciągi narciarskie, a w 1978 odbył się pierwszy Bieg Gwarków. W sierpniu 2009 schronisko zajęło piąte miejsce w rankingu schronisk górskich PTTK, sporządzonym przez polski magazyn turystyki górskiej [n.p.m.](#). Dwa lata później, w sierpniu 2011 zajęło drugie miejsce w drugiej edycji rankingu, natomiast w 2013 roku, w trzeciej edycji, zajęło pierwsze miejsce.

PUCHAR SAMOTNI

To zawody narciarskie w konkurencji slalomu giganta i snowboardu rozgrywane w Żlebie Slalomowym, w Kotle Małego Stawu. To jedyne zawody w Polsce (wg naszych informacji) rozgrywane w żlebie polodowcowym -nie na trasie zjazdowej-

bardzo widowiskowe Organizowane od 1967r. Inicjatorem ich był gospodarz Samotni Waldemar Siemaszko, który wraz z gronem przyjaciół schroniska i miłośników narciarstwa ustalił regulamin zawodów. Nie odbywały się w latach 1981 - 1994, bo cele ochrony rezerwatu okazały się wyższe.

W roku 1995, po wielu staraniach i ostatecznej zgodzie Karkonoskiego parku Narodowego zorganizowano po raz kolejny